

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL
RHONDDA CYNON TAF
COUNTY BOROUGH COUNCIL

GWŶS I GYFARFOD PWYLLGOR

C Hanagan
Cyfarwyddwr Gwasanaeth – Gwasanaethau Democrataidd a Chyfathrebu
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Y Pafiliynau Parc Hen Lofa'r Cambrian
Cwm Clydach, CF40 2XX

Dolen gyswllt: Julia Nicholls - Gwasanaethau Democrataidd (01443 424098)

DYMA WŶS I CHI i gyfarfod hybrid o **GYNGOR BWRDEISTREF SIROL RHONDDA CYNON TAF** sydd i'w gynnal ar **DYDD MERCHER, 28AIN MEDI, 2022** am **5.00 PM**.

AMSER	EITEM	TUDALEN(N AU)
5 Munud	<p>ITEM 1. DATGAN BUDDIANT</p> <p>Derbyn datganiadau o fuddiannau personol gan Aelodau yn unol â gofynion Cod Ymddygiad y Cyngor</p> <ol style="list-style-type: none">1. Mae gofyn i Aelodau ddatgan rhif a phwnc yr agenda y mae eu buddiant yn ymwneud ag e a mynegi natur y buddiant personol hwnnw; a2. Lle bo Aelodau'n ymneilltuo o'r cyfarfod o ganlyniad i ddatgelu buddiant personol sy'n rhagfarnu, rhaid iddyn nhw roi gwybod i'r Cadeirydd pan fyddan nhw'n gadael.	
45 Munud	<p>ITEM 2. RHYBUDD O GYNNIG</p> <p><u>CYNNIG - CYDYMDEIMLO</u></p> <p>Wedi'i gynnig gan y Cynghorydd A Morgan (Arweinydd y Cyngor)</p> <p>Eiliwyd gan y Cynghorydd K Morgan (Arweinydd yr Wrthblaid)</p> <p>Wedi'i gefnogi gan Y Cynghorydd M Powell (Arweinydd y Grŵp Annibynnol) a'r Cynghorydd S Trask (Arweinydd Grŵp y Ceidwadwyr)</p> <p>“Mae'r Cyngor yma'n mynegi ei dristwch dwys am farwolaeth Ei</p>	

	Mawrhydi, Y Frenhines, ac yn cydymdeimlo'n ddiffuant â'i Fawrhydi, Y Brenin, ac aelodau eraill o'r Teulu Brenhinol. Rydyn ni'n cydnabod ymrwymiad parhaus Ei Mawrhydi i wasanaeth cyhoeddus a dyletswydd, gan gynnwys ei chefnogaeth i lawer o elusennau a sefydliadau Cymreig, a'i chysylltiad a'i hymroddiad gydol oes i Gymru a'i phobl."	
5 Munud	ITEM 3. CYHOEDDIADAU	
5 Munud	ITEM 4. COFNODION Cadarnhau cofnodion o gyfarfod y Cyngor, a gynhaliwyd ar 6 Gorffennaf 2022, yn rhai cywir.	5 - 30
LLYWODRAETHU AGORED:		
10 Munud	ITEM 5. DATGANIADAU Yn unol â Rheol 2 o Weithdrefn Llywodraethu Agored Cyfarfodydd y Cyngor, derbyn datganiadau gan Arweinydd y Cyngor a/neu Gynghorwyr sy'n Aelodau Portffolio o'r Cabinet:	
20 Munud	ITEM 6. CWESTIYNAU GAN YR AELODAU Derbyn cwestiynau'r Aelodau yn unol â Rheol 9.2 o Weithdrefn y Cyngor. (Nodwch: Caniateir hyd at 20 munud ar gyfer cwestiynau.)	31 - 38
RHAGLEN WAITH Y CYNGOR – ER GWYBODAETH I AELODAU		
Rhaglen Waith Y Cyngor 2022/2023		
ADRODDIADAU'R SWYDDOGION		
25 Munud	ITEM 7. Y CYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG – Y NEWYDDION DIWEDDARAF Rhoi'r newyddion diweddaraf i'r Aelodau am y Cynllun Ariannol Tymor Canolig ar gyfer 2022/23 – 2025/2026	39 - 46
10 Munud	ITEM 8. BLAENORIAETHAU BUDDSODDI'R CYNGOR Derbyn adroddiad Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyllid a Digidol	47 - 50
10 Munud	ITEM 9. ADOLYGIAD O DELERAU AC AMODAU'R CYNGOR Derbyn adroddiad ar y cyd y Prif Weithredwr, y Cyfarwyddwr Materion Adnoddau Dynol a'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cyllid a Digidol	51 - 54

ITEM 10. MATERION BRYS

Trafod unrhyw faterion sydd, yn ôl doethineb y Cadeirydd, yn faterion brys yng ngoleuni amgylchiadau arbennig.
--

Cyfarwyddwr Gwasanaeth – Gwasanaethau Democraidd a Chyfathrebu

At: Pob Aelod o'r Cyngor

tudalen wag

PWYLLGOR CYNGOR RHONDDA CYNON TAF CYNGOR

Cofnodion o gyfarfod hybrid y Cyngor a gynhaliwyd Dydd Mercher, 6 Gorffennaf 2022 am 5.00 pm.

Y Cynghorwyr Bwrdeistref Sirol - Cyngor Aelodau oedd yn bresennol:-:-

Y Cynghorydd G Hughes – Cadeirydd

Y Cynghorydd L Addiscott	Y Cynghorydd M Ashford
Y Cynghorydd J Barton	Y Cynghorydd R Bevan
Y Cynghorydd J Brencher	Y Cynghorydd P Binning
Y Cynghorydd J Bonetto	Y Cynghorydd S Bradwick
Y Cynghorydd G Caple	Y Cynghorydd A Crimmings
Y Cynghorydd J Cook	Y Cynghorydd V Dunn
Y Cynghorydd R Davis	Y Cynghorydd J Edwards
Y Cynghorydd E L Dunning	Y Cynghorydd A Ellis
Y Cynghorydd L Ellis	Y Cynghorydd S Evans
Y Cynghorydd S Emanuel	Y Cynghorydd Sera Evans
Y Cynghorydd D Evans	Y Cynghorydd R Evans
Y Cynghorydd D Grehan	Y Cynghorydd H Gronow
Y Cynghorydd B Harris	Y Cynghorydd S Hickman
Y Cynghorydd G Holmes	Y Cynghorydd G Hopkins
Y Cynghorydd W Hughes	Y Cynghorydd K Johnson
Y Cynghorydd G O Jones	Y Cynghorydd G Jones
Y Cynghorydd R Lewis	Y Cynghorydd W Jones
Y Cynghorydd C Leyshon	Y Cynghorydd W Lewis
Y Cynghorydd C Lisles	Y Cynghorydd M Maohub
Y Cynghorydd C Middle	Y Cynghorydd A Morgan
Y Cynghorydd N H Morgan	Y Cynghorydd K Morgan
Y Cynghorydd D Owen-Jones	Y Cynghorydd S Morgans
Y Cynghorydd W Owen	Y Cynghorydd C Preedy
Y Cynghorydd D Parkin	Y Cynghorydd M Powell
Y Cynghorydd S Rees	Y Cynghorydd M Rees-Jones
Y Cynghorydd A Rogers	Y Cynghorydd A Roberts
Y Cynghorydd J Smith	Y Cynghorydd G Stacey
Y Cynghorydd L A Tomkinson	Y Cynghorydd B Stephens
Y Cynghorydd W Treeby	Y Cynghorydd S Trask
Y Cynghorydd J Turner	Y Cynghorydd R Williams
Y Cynghorydd G Warren	Y Cynghorydd M Webber
Y Cynghorydd D Williams	Y Cynghorydd G Williams
Y Cynghorydd D Wood	Y Cynghorydd T Williams

Swyddogion oedd yn bresennol

Mr C Bradshaw, Prif Weithredwr
Mr B Davies, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cyllid a Digidol
Mr R Evans, Cyfarwyddwr - Materion Adnoddau Dynol
Mr C Hanagan, Cyfarwyddwr Gwasanaeth y Gwasanaethau Democraidaidd a Chyfathrebu
Mr P Mee, Cyfarwyddwr Cyfadran y Gwasanaethau Cymuned a Gwasanaethau i Blant
Mr A Wilkins, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyfreithiol

5 Ymddiheuriadau am Absenoldeb

Croesawodd y Cadeirydd y rhai a oedd yn bresennol i gyfarfod hybrid y Cyngor a derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth Gynghorwyr y Fwrdeistref Sirol S Jane-Davies, J Elliott, M Norris, S Powderhill a K Webb.

Roedd y Cynghorwyr a'r swyddogion canlynol yn bresennol yn Siambr y Cyngor: Cynghorwyr y Fwrdeistref Sirol L Addiscott, M Ashford, J Barton, P Binning, J Bonetto, S Bradwick, J Cook, A Crimmings, R Davies, V Dunn, E Dunning, J Edwards, S Emmanuel, S Evans, D Grehan, B Harris, S Hickman, G Holmes, G Hughes, W Hughes, G Jones, Geraint Jones, W Jones, R Lewis, W Lewis, C Leyshon, M Maohoub, C Middle, A Morgan, N Morgan, S Morgans, D Parkin, C Preedy, S Rees, M Rees-Jones, J Smith, B Stephens, L Tomkinson, S Trask, J Turner a R Williams.

Mr C. Bradshaw, Prif Weithredwr, Mr B Davies, Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Digidol, Mr A Wilkins, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyfreithiol, Mr C Hanagan, Cyfarwyddwr Gwasanaeth - Gwasanaethau Democraidaidd a Chyfathrebu, Mr R Evans, Cyfarwyddwr Materion Adnoddau Dynol a Mr P Mee, Cyfarwyddwr Cyfadran y Gwasanaethau Cymuned a Gwasanaethau i Blant.

Roedd y Cynghorwyr canlynol yn bresennol ar-lein:

Cynghorwyr y Fwrdeistref Sirol R Bevan, J Brencher, G Caple, A Ellis, L Ellis, D Evans, Sera Evans, R Evans, A S Fox, H Gronow, G Hopkins, K Johnson, C Lises, K Morgan, D Owen-Jones, W Owen, M Powell, A Roberts, A Rogers, G Stacey, W Treeby, G Warren, M Webber, D Williams, G Williams, T Williams, D Wood a R Yeo.

6 Datgan Buddiant

Yn unol â Chod Ymddygiad y Cyngor, cafodd y datganiadau o fuddiant canlynol eu gwneud ynglŷn â'r agenda:

Eitem 9 ar yr Agenda - ADOLYGIAD O RADDAU ISAF Y CYNGOR A MATERION O RAN TELERAU AC AMODAU

Datganodd y Cynghorydd S Emmanuel y buddiant personol a'r buddiant sy'n rhagfarnu canlynol— "Mae fy ngwraig yn gynorthwy-ydd addysgu gradd 5 ac wedi'i chyflogi gan Gyngor RhCT"

Datganodd y Cynghorydd W Lewis y buddiant personol a'r buddiant sy'n rhagfarnu canlynol – " Mae fy merch-yng-nghyfraith wedi'i chyflogi ar radd 2"

Datganodd y Cynghorydd R Lewis y buddiant personol canlynol – " Cyfeirir at deitl swydd aelod agos o'r teulu yn yr adroddiad er nad yw'n fuddiolwr"

Datganodd y Cynghorydd M Powell y canlynol:

Personol – "Rwyf wedi cael gollyngiad gan y Pwyllgor Safonau i siarad a phleidleisio ar bob mater sy'n ymwneud â'r gyllideb bresennol ac arfaethedig ar gyfer 2022-23, gan y byddai pob un o'r eitemau hynny'n adlewyrchu addasiad i'r gyllideb ac mae fy ngwraig yn gweithio i'r Awdurdod Lleol."

Eitem 10 ar yr Agenda - PENODI PRIF WEITHREDWR

Datganodd Mr Paul Mee fuddiant personol – "Byddaf i'n gadael y siambr yn ystod yr eitem hon ac ar ôl i mi gyflwyno fy adroddiad"

Eitem 11 ar yr Agenda - ADRODDIAD AR SEFYDLOGRHYDD Y FARCHNAD - CWM TAF MORGANNWG

Datganodd y Cynghorydd R Bevan y buddiant personol a'r buddiant sy'n rhagfarnu canlynol – "Mae fy merch yn gweithio ym maes Gofal Cymdeithasol"

Datganodd y Cynghorydd M Rees-Jones fuddiant personol a buddiant sy'n rhagfarnu – "Rwy'n gweithio i'r Gwasanaethau Cymdeithasol"

Datganodd y Cynghorydd K Morgan fuddiant personol – "Rwy'n gweithio i Fwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg"

Eitem 16 ar yr Agenda – RHYBUDD O GYNNIG BRYD

Datganodd y Cynghorydd S Trask y buddiant personol canlynol – "Rwy'n aelod o Unite the Union"

Datganodd y Cyngorydd R Williams y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unite the Union”

Datganodd y Cyngorydd C Preedy y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unite the Union”

Datganodd y Cyngorydd R Bevan y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unite the Union”

Datganodd y Cyngorydd K Morgan y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o’r undeb llafur”

Datganodd y Cyngorydd R Yeo y buddiant personol canlynol – “Rydw i wedi ailymuno â GMB yn ddiweddar”

Datganodd y Cyngorydd M Webber y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unison”

Datganodd y Cyngorydd Sheryl Evans y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unison”

Datganodd y Cyngorydd G Jones y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unite the Union”

Datganodd y Cyngorydd A Crimmings y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unison”

Datganodd y Cyngorydd J Edwards y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unison”

Datganodd y Cyngorydd R Davies y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unison”

Datganodd y Cyngorydd M Ashford y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unison”

Datganodd y Cyngorydd W Lewis y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o GMB”

Datganodd y Cyngorydd W Hughes y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unite the Union”

Datganodd y Cyngorydd C Middle y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unite the Union”

Datganodd y Cynghorydd M Maohoub y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unite the Union”

Datganodd y Cynghorydd S Emmanuel y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unite the Union”

Datganodd y Cynghorydd Sera Evans y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o Unison”

Datganodd y Cynghorydd G Caple y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod wedi ymdeol o Unison”

Datganodd y Cynghorydd G Hughes y buddiant personol canlynol – “Rwy’n aelod o GMB”

Yn dilyn cau’r cyfarfod, daeth y datganiadau o fuddiant yma i law, doedden nhw ddim wedi’u nodi gan yr aelodau dan sylw fel rhan o’r cofnodion:

Eitem 9 ar yr Agenda - Adolygiad o Raddau Isaf Y Cyngor A Materion o Ran Telerau ac Amodau - Datganodd y Cynghorydd J Barton y buddiant personol canlynol –“Mae gan fy mab gyfweiliad am swydd ar y graddau is ym maes cyllid a gweinyddu”

Eitem 16 ar yr Agenda – Rhybudd o Gynnig Brys - Datganodd y Cynghorydd J Cook y buddiant personol canlynol - “Rwy’n aelod o GMB”

7 Cofnodion

PENDERFYNODD y Cyngor gymeradwyo cofnodion y cyfarfodydd canlynol:

- 9 Mawrth 2022
- 25 Mai 2022 (Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol y Cyngor)
- 25 Mai 2022 (Cyfarfod Arbennig o’r Cyngor)

8 Cyhoeddiadau

Cafodd y cyhoeddiadau canlynol eu gwneud:

Cyhoeddodd y Cynghorydd A Morgan fod Canolfan Bowls Dan Do Cwm Cynon yn Aberpennar bellach wedi ailagor ar ôl iddi gael ei defnyddio’n ganolfan frechu a chanolfan profi torfol. Roedd y Cynghorydd Morgan yn dymuno diolch i’r ganolfan a staff y Cyngor am eu gwaith yn ystod y cyfnod hwn. Cyhoeddodd

hefyd fod nifer o chwaraewyr wedi cael eu dewis i chwarae yng Ngemau'r Gymanwlad. Dymunodd longyfarch 3 chwaraewr o Glwb Bowls a Chymuned Harlequin, fydd yn cynrychioli Cymru yng Ngemau'r Gymanwlad ym mis Gorffennaf, sef Ross Owen o Aberpennar a Jarred Green o ardal Gilfach-goch sy'n rhan o dîm o bump. Bydd Paul Brown o Hirwaun hefyd yn cynrychioli Cymru yn rhan o dîm o bedwar yn y gystadleuaeth Para.

Roedd y Cynghorydd J Edwards yn dymuno llongyfarch tîm Ynyshir Albions ar eu llwyddiant diweddar. Soniodd y Cynghorydd Edwards am gynnydd y tîm dros y blynyddoedd diwethaf a'r gwelliannau enfawr y mae'r Clwb wedi'u cyflawni i'r eisteddleoedd, y cae a'r maes yn rhan o ymgyrch hunan-ariannu a arweiniodd at sicrhau achrediad haen 3 yn rhan o'r broses ailstrwythuro. Maen nhw wedi symud o haen saith i haen dau mewn dim ond 6 thymor pêl-droed. Aeth y Cynghorydd Edwards ati i longyfarch y tîm ar yr hyn y maen nhw wedi'i gyflawni.

Cyhoeddodd y Cynghorydd S Evans fod bachgen lleol Ty Lewis wedi cael ei ddewis i chwarae rygbi dros dîm rygbi Beziers yn Ne Ffrainc yn rhan o gytundeb 3 blynedd. Ychwanegodd fod Ty wedi dechrau ei yrfa rygbi yng nghlwb rygbi Abercwmbol cyn cael ei ddewis i chwarae dros Beziers. Cyhoeddodd y Cynghorydd Evans hefyd fod bachgen lleol arall, Adam De Vet, wedi cael ei ddewis i gynrychioli Cymru yn ystod Pencampwriaethau'r Byd Wako yn Jesolo, Yr Eidal ym mis Hydref 2022. Gofynnodd y Cynghorydd Evans a fyddai modd iddi hi, gyda chaniatâd y Llywydd, rannu'r ffurflen noddi i gefnogi Adam gyda'i daith. Ar ran y Maer, cadarnhaodd y Llywydd y byddai'r ddau yn cael eu gwahodd i barlwr y Maer ynghyd â'u teulu.

Cyhoeddodd y Cynghorydd G Jones y bydd Gŵyl Gerddoriaeth Caradog, sy'n dathlu ei phen-blwydd yn 150 oed, yn cael ei chynnal am ddim ar 15/16 Gorffennaf. Bydd ystod eang o gerddorion, corau a cherddoriaeth fyw.

Cyflwynodd y Cynghorydd D Parkin ddeiseb ar ran Cyfeillion Tonyrefail, sy'n mynegi pryderon ynghylch cynigion ar gyfer Safle W.R Bishop ar Ffordd Penrhiwfer.

9 Datganiadau

Datganiadau gan Arweinydd y Fwrdeistref Sirol, Cynghorydd y Fwrdeistref Sirol A Morgan mewn perthynas â Llifogydd a'r Gronfa Bensiwn:

Datganiad – Cronfa Bensiwn

Dywedodd yr Arweinydd fod Cronfa Bensiwn RhCT bob amser wedi buddsoddi

ei hasedau mewn ffordd gyfrifol ac yn ymgysylltu â chwmnïau er mwyn sicrhau trawsnewidiad carbon trefnus. Mae hyn eisoes wedi arwain at leihad parhaus yn ein daliadau tanwydd ffosil a sefydlu egwyddorion dadfuddsoddi.

Cyhoeddodd yr Arweinydd ei fod wedi gofyn i swyddogion weithio gyda'r Pwyllgor Pensiynau, yn rhan o'n nodau newid yn yr hinsawdd, i adolygu opsiynau ar gyfer pennu targed ar gyfer dadfuddsoddi gweddill ein buddsoddiadau o asedau yn ymwneud ag echdynnu tanwydd ffosil.

Dywedodd yr Arweinydd ei fod yn gobeithio gweld hyn erbyn 2030, er bod rhai awdurdodau lleol wedi pennu targedau sy'n gynharach na hynny. Roedd yr Arweinydd wedi cydnabod bod gan y Cyngor gyfrifoldebau mewn perthynas â'r Gronfa Bensiwn a'n bod yn cyd-fuddsoddi â chronfeydd eraill ledled Cymru. I gloi, pwysleisiodd yr Arweinydd fod y Cyngor yn cymryd ei gyfrifoldebau o ddirif a bydd cynlluniau i ddadfuddsoddi yn cael eu pennu yn ystod y misoedd nesaf.

Datganiad – Llifogydd

Dywedodd y Cynghorydd Morgan fod 52 o brosiectau wedi cyrraedd y cam dylunio erbyn hyn, a rhoddodd wybodaeth am nifer o'r rhain:

- Dechreuwyd gwaith yn rhan o Gynllun Lliniaru Llifogydd ar ran uchaf Teras Bronallt, Abercwmboi, dros wythnos yn ôl. Amcangyfrifir bod y gwaith gwerth £720,000
- Bydd Cam 1 y cynllun llifogydd yn Nhreorci yn cychwyn yr wythnos nesaf. Amcangyfrifir bod y gwaith gwerth £605,000
- Gorllewin Parc Cae Felin, Hirwaun (cynllun ail-leinio cwlfer) y mae disgwyl iddo ddechrau ym mis Awst. Amcangyfrifir bod y gwaith gwerth £165,000
- Gorsaf Bwmpio Glenbói yn Aberpennar - mae'r tendr wedi dychwelyd gydag amcangyfrif o werth o £1.3 miliwn
- Heol Bryn-tyle a Ffordd y Cae ŷd yn Rhydfelen. Amcangyfrifir bod y gwaith gwerth £250,000
- Leinio cwlferi ym Mhentre. Amcangyfrifir bod y gwaith gwerth £175,000.
- Mae buddsoddi mewn cynlluniau lliniaru llifogydd a draenio hefyd yn flaenoriaeth i'r Cyngor - yn rhan o Raglen Gyfalaf gwerth £26.3 miliwn ar gyfer Priffyrdd, Trafnidiaeth a Chynlluniau Strategol yn 2022/23.

- Yn ogystal â hyn, mae dros £6.5 miliwn wedi'i sicrhau gan Lywodraeth Cymru ar gyfer gwaith a difrod sy'n gysylltiedig â Storm Dennis eleni. Mae gwaith dymchwel Pont Castle Inn yn Nhrefforest wedi dechrau. Cadarnhaodd yr Arweinydd y bydd proffil pellach yn cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru.
- Mae bron i £500,000 wedi'i sicrhau yn rhan o gynlluniau Ffyrdd Cydnerth, prosiectau graddfa fach a fydd yn diogelu ffyrdd a llwybrau bysiau allweddol. Bydd llawer o'r prosiectau llifogydd ffyrdd hefyd yn diogelu cartrefi ac eiddo. Mae cyllid pellach gwerth £3.3 miliwn wedi'i sicrhau ar gyfer cynlluniau llifogydd. Bydd yr arian yma'n talu am nifer o gynlluniau llai a gwaith uwchraddio cwlferi, cyrsiau dŵr a ffosydd.
- Mae cyllid pellach gwerth £7 miliwn wedi'i wario ers Storm Dennis ar domenni glo, yn bennaf ar gamau 1-3 o gynllun tomen Tylorstown. Mae gwaith hefyd wedi'i gynnal gyda Llywodraeth Cymru a'r Awdurdod Glo i sefydlogi Tomen Wattstown sy'n eiddo preifat.
- Mae'r Cyngor yn gweithio gyda chontractwyr ar gam nesaf tirlithriad Tylorstown, bydd y cytundeb yn cael ei gadarnhau dros yr haf. Bydd gwaith pellach i wella'r ffyrdd mynediad yn cael ei gynnal dros y Gaeaf a bydd y prif waith peirianeg yn dechrau yn 2023, gan ddibynnu ar y tywydd. Bydd LIC yn ariannu'r gwaith.
- Mae llawer o waith yn cael ei wneud i benderfynu beth sydd angen ei wneud i liniaru llifogydd, ystafell argyfwng newydd ac adnewyddu cynllun argyfwng y Cyngor a bydd yn parhau i fod yn rhan sylweddol o gyllideb y Cyngor.
- Pe byddai digwyddiad arall fel Storm Dennis, dywedodd yr Arweinydd y byddai llifogydd sylweddol yn dal i ddigwydd ar draws y fwrdeistref sirol. Mae angen i Gyfoeth Naturiol Cymru gwblhau gwaith modelu, gan gynnwys dadansoddiad o'r system yn ardaloedd Taf-elái, Cwm Cynon a Chwm Rhondda, er mwyn penderfynu pa waith sydd angen ei gynnal yn y dyfodol. Bydd angen lobbio pellach ar gyfer buddsoddiad pellach gan CNC a LIC i amddiffyn ein cymunedau yn well rhag llifogydd afonydd.
- Bydd gwybodaeth ychwanegol yn cael ei rhannu yn yr Hydref.

10 Cwestiynau gan yr Aelodau

1. Cwestiwn gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol R Davis i'r Aelod o'r Cabinet ar faterion yr Amgylchedd a Hamdden, Cyngorydd y Fwrdeistref Sirol A. Crimmings:

“Yn sgil y buddsoddiad nesaf ar gyfer mannau chwarae ledled RhCT a gafodd ei gyhoeddi'n ddiweddar, all yr Aelod o'r Cabinet gadarnhau a yw'r maes yma'n parhau i fod yn flaenoriaeth ar gyfer y weinyddiaeth newydd?”

Ymateb gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol Crimmings:

Dywedodd y Cyngorydd Crimmings fod buddsoddi mewn mannau chwarae yn parhau i fod yn flaenoriaeth i'r weinyddiaeth hon ac fel y nodwyd ym maniffesto Grŵp Llafur RhCT ar gyfer tymor y Cyngor hwn, bydd y weinyddiaeth yn parhau i ymrwymo i fuddsoddi mewn mannau chwarae i blant gan wella o leiaf 75 ohonyn nhw yn ystod y pum mlynedd nesaf.

Yn ogystal â'r buddsoddiad yma, bydd 10 Ardal Gemau Amldeffnydd newydd yn cael eu datblygu ledled RhCT. Fis diwethaf, cyhoeddwyd manylion rhaglen fuddsoddi'r Cyngor ar gyfer 2022/23. Bydd hyn yn cynnwys gwella cyfleusterau 19 o fannau chwarae i blant yn rhan o fuddsoddiad gwerth £672,000. Ychwanegodd y Cyngorydd Crimmings fod disgwyl i fan chwarae Bryn Hyfryd yn ward y Cyngorydd Davis gael ei wella yn rhan o waith adnewyddu rhannol o dan y rhaglen hon.

Dywedodd y Cyngorydd Crimmings y bydd cyfanswm o £4.8 miliwn wedi'i ddyrannu i gyflawni gwelliannau mewn tua 130 o gyfleusterau ledled RhCT yn y saith mlynedd diwethaf, gan gynnwys y buddsoddiad eleni.

Dim Cwestiwn Ategol

2. Cwestiwn gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol D Grehan i'r Aelod o'r Cabinet ar faterion Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Cyngorydd y Fwrdeistref Sirol B Harris:

“Mae'r arfer bresennol o roi pobl ifainc i fyw yng nghanol ardaloedd preswyl a ddatblygwyd yn wreiddiol ar gyfer pobl hŷn i fyw ynddyn nhw yn creu problemau enfawr. Ydy'r Cyngor yn fodlon ystyried, unwaith eto, neilltuo rhai ardaloedd preswyl ar gyfer pobl hŷn yn unig?”

Ymateb gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol B Harris:

Dywedodd y Cyngorydd Harris fod gan ddatblygiadau tai cymdeithasol sydd wedi'u creu'n benodol ar gyfer pobl hŷn, megis tai lloches neu lety i bobl hŷn, feini prawf o ran oedran (60 oed neu'n hŷn, ac mewn rhai achosion 55 oed neu'n hŷn). Os yw pobl iau wedi derbyn lle mewn datblygiadau tai cymdeithasol eraill,

mae hyn gan nad yw'r cynllun wedi'i ddatblygu ar gyfer pobl hŷn yn benodol, ond mae'n bosibl bod polisi gosod lleol wedi cael ei roi ar waith ar ryw adeg i sicrhau mai dim ond preswylwyr hŷn oedd yn byw yno.

Ychwanegodd y Cynghorydd Harris fod polisïau gosod lleol yn bolisïau dros dro ac felly unwaith y maen nhw'n dod i ben, bydd unrhyw ddyraniadau pellach yn cael eu gwneud gan flaenoriaethu'r bobl sydd â'r angen mwyaf am dai. Os oes problemau parhaus mewn datblygiad penodol, bydd y Gymdeithas Dai yn cysylltu â'r Cyngor i drafod gweithredu polisi gosod lleol.

Dywedodd y Cynghorydd Harris y byddai'r polisi yn nodi'r meini prawf ar gyfer dyrannu eiddo yn seiliedig ar y dystiolaeth a ddarparwyd, er enghraifft efallai y byddai angen cymysgedd gwell o denantiaid - megis cydbwysedd rhwng pobl hŷn a phobl iau. Ychwanegodd fod y Cyngor wedi datblygu nifer o ddatblygiadau Gofal Ychwanegol hefyd yn ystod y blynyddoedd diwethaf, gan ddarparu unedau hunangynhwysol o ansawdd uchel ar gyfer pobl hŷn sydd angen gofal a chymorth.

Cwestiwn ategol gan Gynghorydd y Fwrdeistref Sirol D Grehan;

"Mae yna dri pherson sydd â phroblemau cyffuriau sydd wedi symud i mewn i fflatiau yn fy ward yn ddiweddar. Maen nhw wedi newid awyrgylch y lle ac mae hyn yn cael effaith negyddol ar y preswylwyr presennol. A fydd y Cyngor yn ystyried mabwysiadu'r polisi gosod sy'n berthnasol ar gyfer y datblygiad yma fel y gall y preswylwyr hŷn fod yn sicr na fydd unrhyw un arall gyda phroblemau cyffuriau yn symud i mewn?"

Ymateb gan Gynghorydd y Fwrdeistref Sirol B Harris:

"Roedd y Cynghorydd Harris wedi cydnabod natur y mater a chadarnhaodd y byddai'n ymateb i'r Cynghorydd Grehan ynglŷn â'r achos penodol hwn maes o law"

3. Cwestiwn gan Gynghorydd y Fwrdeistref Sirol A S Fox i'r Aelod o'r Cabinet ar faterion lechyd y Cyhoedd a Chymunedau, Cynghorydd y Fwrdeistref Sirol B. Harris:

"Pa gamau gweithredu ydy'r Cyngor yma'n eu cymryd i wella diogelwch y cyhoedd yn ein cymunedau?"

Ymateb gan Gynghorydd y Fwrdeistref Sirol B Harris:

Dywedodd y Cynghorydd Harris fod sicrhau bod RhCT yn lle diogel, gyda lefelau

cydlyniant cymunedol uchel, lle mae trigolion yn teimlo'n ddiogel, yn cynrychioli un o flaenoriaethau corfforaethol y Cyngor o ran creu lleoedd y mae pobl yn falch o fyw, gweithio a chwarae ynddyn nhw. Ychwanegodd fod Carfan Cymunedau Diogel y Cyngor yn gyfrifol am weithio gyda phartneriaid i ymateb i adroddiadau o ymddygiad gwrthgymdeithasol gan unigolion neu mewn cymunedau, gan ddefnyddio dull wedi'i dargedu yn seiliedig ar dystiolaeth i fynd i'r afael ag ardaloedd lle mae problemau. Mae hyn yn cynnwys cysylltu â phobl ifainc mewn cymunedau, ynghyd â'r Gwasanaeth Ymgysylltu a Chyfranogiad Ieuenctid, a gweithio gydag ysgolion a rhieni i atal ymddygiad gwrthgymdeithasol.

Dywedodd y Cyngorydd Harris fod gorfodi'r Gorchymyn Diogelu Mannau Cyhoeddus mewn perthynas ag YGG yn ein cymunedau a chanol trefi sy'n gysylltiedig â chyffuriau ac alcohol yn flaenoriaeth allweddol i leihau effaith camddefnyddio sylweddau ac i hyrwyddo cymunedau mwy diogel a hyderus. Er hynny, roedd y Cyngorydd Harris yn cydnabod bod achosion o YGG wedi cynyddu dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, yn enwedig yn ystod pandemig COVID-19.

Dywedodd y Cyngorydd Harris fod Aelodau'r Cabinet wedi cytuno i sefydlu Gwasanaeth Wardeiniaid Cymunedol newydd i gefnogi Heddlu De Cymru yn RhCT y mis diwethaf. Ychwanegodd y bydd y Wardeiniaid Cymunedol yn darparu presenoldeb gweladwy fydd yn tawelu meddwl trigolion mewn cymunedau 7 niwrnod yr wythnos, gan ganolbwyntio ar ganol trefi a pharciau. Bydd wardeiniaid yn derbyn hyfforddiant manwl ynghylch defnyddio pwerau gorfodi'r Cyngor mewn modd rhesymol i gynnal ein Gorchymyn Diogelu Mannau Cyhoeddus. Dywedodd fod gan y Wardeiniaid Cymunedol rolau a chyfrifoldebau Ataliol ac Ymatebol.

Cadarnhaodd y Cyngorydd Harris na fydd y Wardeiniaid yn cymryd lle'r Heddlu; byddan nhw'n cefnogi'r gwasanaethau presennol drwy weithio'n agos gyda sefydliadau partner perthnasol. I gloi, dywedodd y Cyngorydd Harris, fel y cytunwyd gan y Cabinet, y byddai'r Cyngor yn darparu cyllid i Heddlu De Cymru ar gyfer 10 Swyddog Cymorth Cymunedol yr Heddlu pellach. Bydd y Swyddogion yma'n gweithio yn RhCT yn unig ond yn parhau i fod dan gyfarwyddyd Heddlu De Cymru.

Dim Cwestiwn Ategol

4. Cwestiwn gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol M Powell i Arweinydd y Cyngor, Cyngorydd y Fwrdeistref Sirol A Morgan:

“A yw'r Arweinydd o'r farn bod angen o leiaf 5 mlynedd er mwyn i GBSRhCT lunio a gweithredu estyniad i'r ardal barcio i breswylwyr â thrwydded, gan gynnwys polisi sy'n ymwneud â thrwyddedau busnes, yn ward Trallwng?”

Ymateb gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol A Morgan:

Dywedodd y Cyngorydd Morgan fod y cynllun parcio diweddaraf i breswylwyr yn ardal Trallwng wedi cael ei gyflwyno ym mis Rhagfyr 2015. Oherwydd nifer y busnesau sydd wedi'u lleoli yn ardal Trallwng a'r cyffiniau, roedd angen adolygu a diwygio'r polisi, gan y byddai unrhyw estyniad i'r parth parcio yn debygol o gael effaith negyddol arnyn nhw.

Ychwanegodd y Cyngorydd Morgan fod galw i ehangu'r parth wedi'i nodi yn rhan o'r adolygiad hwnnw ond yn y blynyddoedd ers yr adolygiad, mae'r garfan sy'n gyfrifol am ddarparu Parthau Parcio i Breswylwyr wedi wynebu pwysau sylweddol ar yr adnoddau sydd ar gael o ganlyniad i ddigwyddiadau annisgwyl megis Storm Dennis a'r pandemig, yn ogystal â rhaglen gyfalaf ar gyfer gwella'r priffyrdd a Chynlluniau Diogelwch y Ffyrdd sy'n heriol.

Serch hynny, roedd y Cyngorydd Morgan wedi cydnabod bod y broses wedi cymryd llawer yn hirach na'r disgwyl. Fodd bynnag, cadarnhaodd fod swyddogion wedi rhoi gwybod bod yr adolygiad o'r polisi bellach wedi'i gwblhau a bydd yr adolygiad yn cael ei rannu ag ef yn ystod y diwrnodau nesaf. Ar ôl cymeradwyo'r polisi, bydd modd i Swyddogion barhau i fwrw ymlaen â'r newidiadau angenrheidiol i'r Parth Parcio i Breswylwyr yn ardal Trallwng. Dywedodd y Cyngorydd Morgan fod angen ymddiheuro i'r Cyngorydd Powell am yr oedi o ran gweithredu'r cynllun.

Cwestiwn Ategol gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol M Powell:

“A fydd y cynllun yn cael ei weithredu yn y flwyddyn ariannol hon?”

Ymateb gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol A Morgan:

Dywedodd y Cyngorydd Morgan y byddai hyn yn digwydd yn dilyn yr adolygiad.

5. Cwestiwn gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol M Maohoub i Arweinydd y Cyngor, Cyngorydd y Fwrdeistref Sirol A Morgan:

“All Arweinydd y Cyngor roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynlluniau llifogydd amrywiol sydd ar y gweill ac sy'n cael eu cynnal ar hyn o bryd ledled RhCT, gan gynnwys yn ward Cwm-bach?”

Ymateb gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol A Morgan:

Dywedodd yr Arweinydd y byddai'n darparu ymateb cryno, a hynny'n dilyn ei ddatganiad yn gynharach yn y cyfarfod a oedd yn amlinellu gwaith allweddol y Cyngor mewn perthynas â'r gwaith lliniaru llifogydd.

Dywedodd y Cyngorydd Morgan fod cyllid gwerth £3.3 miliwn wedi'i sicrhau ar gyfer 2022/23 ar hyn o bryd, ac mae'n bosibl y bydd cyllid ychwanegol gwerth £2.92 miliwn yn cael ei ddyrannu yn rhan o Lif Prosiectau Mawr Rheoli Perygl Llifogydd Llywodraeth Cymru, gan ddod â'r cyfanswm i £6.7 miliwn.

Amlinellodd y Cyngorydd Morgan y cynlluniau llifogydd amrywiol ledled RhCT ac yn ward Cwm-bach fel a ganlyn:

Mae gwaith adeiladu wedi dechrau yn:

- Cynllun Lliniaru Llifogydd Teras Bronallt Uchaf (yn Abercwmboi), a'r;
- A4059 yn y Drenewydd, Aberpennar

Mae gwaith hefyd ar fin cael ei gwblhau yn Nheras y Waun (Ynys-hir) a gwaith adnewyddu cwferi o dan Ffordd y Rhigos (Hirwaun) gwerth dros £500,000.

- Mae ward Cwm-bach wedi elwa o fuddsoddiad mewn 5 prosiect, sy'n cynrychioli buddsoddiad gwerth cyfanswm o dros £1 miliwn ers mis Chwefror 2020.
- Mae'r Cyngor wrthi'n datblygu achos busnes ar gyfer ail gam y cynllun er mwyn gwella'r cwrs dŵr, gan fanteisio ar y gwaith atal sgwrio sydd wedi'i gwblhau y tu ôl i Deras Siôn.

Soniodd y Cyngorydd Morgan am y prosiectau hynny sydd eisoes wedi'u cwblhau yn ward Cwm-bach ers mis Chwefror 2020:

- Cynllun Lliniaru Llifogydd Ystad Ddiwydiannol Cwm-bach (Cronfa Ffyrdd Cydnerth) - £700,000
- Cilfach Heol Cefn Pennar (Cynllun Graddfa Fach) - £25,000
- Gwaith sgwrio y tu ôl i Deras Siôn – cam 1 (Cynllun Graddfa Fach) - £129,000
- Cilfach Bro Deg/Teras Siôn a Gerddi Glaw (Cynllun Graddfa Fach) - £125,000
- Ymyriadau Brys ar gyfer difrod i gwferi/cyrsiau dŵr (Cyllid Ewropeaidd) –

Amcangyfrif o £50,000-100,000

Dim Cwestiwn Ategol

6. Cwestiwn gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol L Addiscott i'r Aelod o'r Cabinet ar faterion yr Hinsawdd a Gwasanaethau Corfforaethol, Cyngorydd y Fwrdeistref Sirol T Leyshon:

“Sut mae'r Cyngor hwn yn bwrw ymlaen â chynlluniau ar gyfer cyflwyno Mannau Gwefru Cerbydau Trydan ledled Rhondda Cynon Taf?”

Ymateb gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol T Leyshon:

Dywedodd y Cyngorydd Leyshon fod y Cyngor wedi cyhoeddi ym mis Mai 2022 ei fod wedi sicrhau cyllid i osod Mannau Gwefru Cerbydau Trydan mewn 31 maes parcio ledled y Fwrdeistref Sirol, a hynny ar ôl gweithio'n agos gyda Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd ar raglen ranbarthol ar gyfer mannau gwefru.

Cadarnhaodd y Cyngorydd Leyshon fod gwaith gosod mannau gwefru bellach wedi dechrau a'r bwriad yw y bydd yr holl Fannau Gwefru Cerbydau Trydan wedi'u gosod erbyn diwedd yr haf. RhCT yw'r Awdurdod Lleol cyntaf yn y rhanbarth i ddechrau'r gwaith yma. Ychwanegodd y bydd 20 o fannau gwefru yn cael eu gosod mewn wyth safle yng ngogledd Cwm Cynon, gan gynnwys 2 ym Mhenderyn.

Dywedodd y Cyngorydd Leyshon fod y Cyngor hefyd yn gwneud cais am gyllid pellach i osod rhagor o fannau gwefru mewn lleoliadau ychwanegol ledled RhCT erbyn diwedd 2022/23. Mae cynyddu argaeledd Mannau Gwefru Cerbydau Trydan ledled y Sir ar gyfer trigolion nad oes modd iddyn nhw wefru cerbydau gartref yn rhan allweddol o ymrwymiad Newid Hinsawdd ehangach y Cyngor.

Yn ei hymateb, dywedodd y Cyngorydd Leyshon fod y Cyngor o'r farn ei bod hi'n bwysig hybu'r defnydd o gerbydau trydan gan eu bod yn cynhyrchu llai o allyriadau na cherbydau petrol a diesel, a byddai defnydd ehangach yn cael effaith fuddiol ar ansawdd aer a'r amgylchedd lleol. I gloi, dywedodd y Cyngorydd Leyshon ei bod yn hanfodol i'r Cyngor “ddilyn ei bregeth ei hun” a hefyd parhau i chwarae ei ran wrth arwain yr agenda werdd yn lleol. Yn rhan o'r ymrwymiad yma, bydd y Cyngor yn trosglwyddo i gerbydau trydan lle bo modd a bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet yn y dyfodol agos mewn perthynas â'r mater yma.

Dim Cwestiwn Ategol

7. Cwestiwn gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol S Emanuel i Arweinydd y Cyngor, Cyngorydd y Fwrdeistref Sirol A Morgan:

“Sut mae'r Cyngor yn cefnogi aelwydydd incwm isel i ymateb i'r pwysau o ran costau tanwydd cartrefi yn cynyddu?”

Ymateb gan Gyngorydd y Fwrdeistref Sirol A Morgan:

Dyweddodd y Cyngorydd Morgan ein bod ni'n wynebu'r argyfwng costau byw gwaethaf ers degawdau, a hynny'n dilyn degawd o gyni o dan y Blaid Geidwadol a phandemig COVID-19, ac ychwanegodd fod ymchwil wedi dangos y bydd aelwydydd tlotach yn teimlo effeithiau hyn yn fwy nag eraill oherwydd bod cyfran uwch o incwm yn cael ei gwario ar fwyd ac ynni.

Dyweddodd y Cyngorydd Morgan fod gwaith ymchwil yn dangos nad yw gweithio'n cynnig modd o fynd i'r afael â thlodi, sy'n rhyfeddol yn yr 21^{ain} Ganrif. Dywedodd y Cyngorydd Morgan fod Llywodraeth Cymru, yn ôl yr arfer, yn mynd cam ymhellach i ddarparu cymorth na'r Llywodraeth Geidwadol yn San Steffan. Er enghraifft, mae 95% o aelwydydd cymwys yn RhCT wedi derbyn y taliadau costau byw (£150 neu £100) ac mae'r bobl dlotaf yng Nghymru yn cael cymorth.

Roedd y Cyngorydd Morgan wedi cydnabod gwaith ac ymrwymiad carfanau cyllid y Cyngor, o dan arweiniad y Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Digidol a'r Prif Weithredwr, ar ôl i'r Cyngor dderbyn canmoliaeth gan ei fod eisoes wedi talu dros £1.8 miliwn yn rhan o'r Cynllun Cymorth Costau Byw yn ôl Disgresiwn i dros 26,000 o aelwydydd cymwys. Anfonwyd llythyr â chyfarwyddiadau ar sut i wneud cais i bob cartref cymwys.

Dyweddodd y Cyngorydd Morgan fod y Cyngor wedi darparu cymorth i'r Banciau Bwyd a chynlluniau bwyd trwy daliad untro gwerth £50,000 i'w galluogi i barhau â'u gwaith hanfodol yn cefnogi'r cymunedau lleol. Yn ogystal â hyn, mae'r Cyngor wedi cefnogi'r cynlluniau bwyd i'r gymuned a hefyd wedi defnyddio cyllid LIC ar gyfer y cynlluniau yma i gefnogi trigolion lleol. I gloi, cadarnhaodd y Cyngorydd Morgan ein bod ni hefyd yn gweithio tuag at ddarparu pecyn cymorth pellach i gefnogi trigolion yn ystod y Gaeaf, a hynny'n rhan o ymrwymadau maniffesto Plaid Lafur RhCT ar gyfer tymor y Cyngor yma.

11 Adroddiad ar Sefydlogrwydd y Farchnad - Cwm Taf Morgannwg

Rhoddodd y Llywydd wybod mai'r Adroddiad ar Sefydlogrwydd y Farchnad -

Cwm Taf Morgannwg fyddai'n cael ei drafod nesaf, er nad yw hyn yn cyd-fynd â threfn yr agenda, er mwyn i Gyfarwyddwr Cyfadran y Gwasanaethau Cymuned a Gwasanaethau i Blant adael y cyfarfod gan fod adroddiad y Cyfarwyddwr Materion Adnoddau Dynol yn cyfeirio ato fe mewn perthynas â phenodi Prif Weithredwr.

Cyflwynodd Cyfarwyddwr Cyfadran y Gwasanaethau Cymuned a Gwasanaethau i Blant yr adroddiad, sy'n cynnig trosolwg o'r Adroddiad ar Sefydlogrwydd y Farchnad (MSR) yn unol ag Adran 144B o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae rhwymedigaeth statudol ar yr Awdurdodau Lleol i lunio'r asesiad yma bob pum mlynedd ac i wneud hynny ar lefel ranbarthol mewn partneriaeth â'r Bwrdd Iechyd.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Cyfadran fod yr adroddiad yn rhoi asesiad o ddau beth, digonolrwydd gofal a chymorth i fodloni galw ein poblogaeth a sefydlogrwydd y farchnad mewn perthynas â'r gwasanaethau rheoleiddiedig sy'n darparu gofal. Ychwanegodd fod yr wybodaeth, fel sydd wedi'i nodi'n llawn yn yr atodiadau, yn darparu asesiad manwl o ddigonolrwydd a sefydlogrwydd ar draws yr holl ddarpariaeth ofal sy'n cynnwys oedolion, plant, anabledau dysgu, iechyd meddwl, cynhalwyr di-dâl ac eraill.

Awgrymodd y Cyfarwyddwr Cyfadran y bydd angen i'r Cyngor a'i bartneriaid drafod y canfyddiadau a'r argymhellion allweddol sydd wedi'u crynhoi yn adran 4 o'r adroddiad er mwyn llywio gwaith datblygu'r Strategaethau a'r Gwasanaeth Comisiynu dros y pum mlynedd nesaf, yn ogystal â llywio'r cynllun rhanbarthol gan y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Tynnwyd sylw at bedwar maes allweddol fel meysydd ffocws ar gyfer Cyngor Rhondda Cynon Taf, ac mae'r rhain wedi'u cefnogi gan y dystiolaeth yn yr adroddiad ar sefydlogrwydd y farchnad, sef pwynt 3.3 yn yr adroddiad.

I gloi, tynnodd Cyfarwyddwr Cyfadran y Gwasanaethau Cymuned a Gwasanaethau i Blant sylw'r Aelodau at yr argymhellion, yn enwedig bod yr Aelodau'n cymeradwyo'r adroddiad ar sefydlogrwydd y farchnad i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru yn unol â dyletswyddau statudol y Cyngor.

Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Gwasanaeth – Gwasanaethau Democrataidd a Chyfathrebu fod Aelodau'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu wedi penderfynu yn ei gyfarfod diweddar i gynnal gwaith cyn y cam craffu mewn perthynas â'r materion sy'n ymwneud â gofal preswyl a nodir yn rhaglen waith y Cabinet.

PENDERFYNWYD:

1. Nodi'r negeseuon allweddol a'r argymhellion, a
 - **Cymeradwyo'r** adroddiad ar Sefydlogrwydd y Farchnad Ranbarthol;

- **Cymeradwyo**'r blaenoriaethau strategol tymor byr - tymor canolig canlynol ar gyfer Rhondda Cynon Taf sy'n deillio o'r Adroddiad ar Sefydlogrwydd y Farchnad:

- i. Adolygiad strategol o lety â gofal ar gyfer pobl sy'n agored i niwed i sicrhau bod darpariaeth yn y dyfodol yn diwallu anghenion pobl ag anghenion cymhleth fel sydd wedi'i nodi yn yr Adroddiad ar Sefydlogrwydd y Farchnad a'n bod ni'n manteisio i'r eithaf ar ein cyfleusterau;
- ii. Cryfhau ymateb y Cyngor i gyflawni ei ddyletswydd o ran sicrhau bod digon o leoliadau ar gael ar gyfer plant sy'n derbyn gofal drwy gynyddu'r ddarpariaeth leol ddi-elw (gofal preswyl a gofal maeth) a hynny er mwyn diwallu anghenion plant yn nes at eu cartrefi;
- iii. Gweithio gyda darparwyr i ddatblygu modelau gwasanaeth integredig cynaliadwy ar gyfer gwasanaethau yn y gymuned, gan gynnwys gofal cartref, i fynd i'r afael â phwysau ar y gweithlu; a
- iv. Cynyddu argaeledd gwasanaethau seibiant i oedolion a phlant.

(Nodwch: Gadawodd y Cyngorwyr D R Bevan a M Rees-Jones y cyfarfod ar gyfer y drafodaeth ynglŷn â'r eitem yma, cofnod rhif 6, gan eu bod nhw wedi datgan buddiant personol a buddiant sy'n rhagfarnu).

(Nodwch: Roedd y Cyfarwyddwr Cyfadran eisoes wedi datgan buddiant personol mewn perthynas ag eitem 10, Penodi Prif Weithredwr, ac felly wedi gadael y cyfarfod am weddill y cyfarfod (Cofnod Rhif 6).

12 **Calendr O Gyfarfodydd Ar Gyfer 2022-2023**

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaeth – Gwasanaethau Democrataidd a Chyfathrebu ei adroddiad gan roi gwybod bod gwybodaeth ychwanegol mewn perthynas ag amseroedd cyfarfodydd, sydd wedi dod i law ers CCB y Cyngor ac sy'n deillio o'r arolwg i Aelodau Etholedig, wedi llywio'r calendr o gyfarfodydd terfynol. Mae'r calendr i'w weld yn Atodiad 1.

Tynnodd y Cyfarwyddwr Gwasanaeth sylw at ganlyniadau allweddol yr arolwg i Aelodau mewn perthynas ag amseroedd cyfarfodydd, lefel y gefnogaeth sydd ar gael i Aelodau gan Uned Fusnes y Cyngor a chynnal cyfarfodydd y tu allan i wyliau ysgol. Er bod gofyniad statudol ar Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd i gynnal arolwg mewn perthynas ag amseroedd cyfarfodydd â'r holl Aelodau, nododd nad ydyn wedi'n rhwymo i'r wybodaeth yn yr adroddiad a dylai cadeiryddion y pwyllgorau ei defnyddio fel canllaw wrth bennu amser ar

gyfer eu cyfarfodydd priodol.

I gloi, cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Gwasanaeth y bydd adroddiad manylach yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn y dyfodol er mwyn trafod canlyniadau'r ymatebion a ddaeth i law, yn ogystal â Strategaeth Cyfranogiad y Cyhoedd a fydd yn cael ei chyhoeddi yn yr hydref.

Nodwyd y byddai cyfarfod yn cael ei gynnal cyn cyfarfod y Cyngor ym mis Medi gyda chynrychiolwyr o Trivallis a bydd sesiynau tebyg yn cael eu cyhoeddi maes o law.

Ar ôl trafod yr adroddiad, **PENDERFYNWYD:**

1. Nodi cynnwys yr adroddiad; ac wrth wneud hynny, nodi'r ymatebion i'r Arolwg Aelodau Etholedig mewn perthynas ag Amser y Cyfarfodydd, fel yr amlinellir ym mharagraff 4.
2. Nodi'r Calendr o Gyfarfodydd arfaethedig ar gyfer Blwyddyn y Cyngor 2022-23, fel sydd ynghlwm yn Atodiad 1 yr adroddiad; a
3. Nodi bod y calendr drafft yn destun newid, yn seiliedig ar ofynion busnes dros flwyddyn nesaf y Cyngor. Caiff unrhyw newidiadau neu ychwanegiadau eu gwneud ar y cyd â chadeiryddion y pwyllgorau priodol.

13 Rhaglen Waith y Cyngor 2022/23

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaeth - Gwasanaethau Democrataidd a Chyfathrebu Raglen Waith y Cyngor ar gyfer Blwyddyn y Cyngor 2022/23 gan ddweud y byddai unrhyw newidiadau a diweddariadau yn cael eu hadrodd ar lafar i'r Cyngor bob mis, bydd hyn yn cynnwys unrhyw newidiadau i'r rhaglen waith y cytunwyd arni.

Yn dilyn trafodaeth mewn perthynas â'r rhaglen waith (Atodiad 1) ac ar ôl cael cadarnhad y byddai cynrychiolwyr o gyrff cyhoeddus eraill megis Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu, yn ogystal â Bwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg, yn cael eu gwahodd i sesiwn cyn cyfarfod y Cyngor i Aelodau Etholedig.

PENDERFYNWYD:

1. Nodi'r Rhaglen Waith ddrafft sydd wedi'i chynnwys yn Atodiad 1 i'r adroddiad;
a

2. Cymeradwyo'r Rhaglen Waith ar gyfer Blwyddyn y Cyngor 2022-2023 (gyda diwygiadau priodol lle bo angen) a derbyn diweddariadau pellach gan y Cyfarwyddwr Gwasanaeth – Gwasanaethau Democrataidd a Chyfathrebu fel y bo'n briodol.

14 Adroddiad ar Benderfyniadau Gweithredol Brys

Yn unol â Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu 17.2(a), cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaeth – Gwasanaethau Democrataidd a Chyfathrebu drosolwg o'r Penderfyniadau Brys a gyflwynwyd gan Bwyllgor y Cabinet a Phenderfyniadau Dirprwyedig Swyddog Allweddol Brys a gyflwynwyd y tu allan i Bwyllgor y Cabinet yn ystod y cyfnod Ionawr - Mehefin 2022.

Darparodd y Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Digidol ddiweddariad mewn perthynas â Chynllun Cymorth Costau Byw Llywodraeth Cymru yn sgil y Penderfyniad Brys a gafodd ei wneud gan yr Arweinydd yn ystod y cyfnod Ionawr-Mehefin 2022. Ychwanegodd fod 5,000 o lythyrau atgoffa wedi'u hanfon at drigolion i'w hannog nhw i wneud cais am y taliad o £50 i deuluoedd. Cadarnhaodd fod yr holl daliadau Prydau Ysgol am Ddim wedi cael eu talu.

Yn dilyn trafodaeth, **PENDERFYNWYD** nodi'r wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad.

15 Adolygiad o Raddau Isaf y Cyngor a Materion o ran Telerau ac Amodau

Yn unol â Chofnod Rhif 4 o Gyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar 25 Mai 2022, cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Materion Adnoddau Dynol fod y Pwyllgor Penodiadau wedi penderfynu ar 5 Gorffennaf 2022 y dylid penodi Mr. Paul Mee i swydd y Prif Weithredwr, a hynny'n dilyn y broses asesu a'r broses gyfweild. Roedd modd iddo gadarnhau argymhelliad unfrydol y Pwyllgor Penodiadau, a gafodd ei wneud ar ail ddiwrnod y broses, sef y dylid penodi Mr Paul Mee i swydd y Prif Weithredwr.

Cadarnhaodd Cadeirydd y Pwyllgor Penodiadau, y Cynghorydd Ros Davies, fod y penderfyniad i benodi Mr Paul Mee i swydd y Prif Weithredwr yn benderfyniad unfrydol.

PENDERFYNWYD – cadarnhau argymhelliad y Pwyllgor Penodiadau ynghylch penodi Mr. Paul Mee i swydd barhaol y Prif Weithredwr o 1 Rhagfyr 2022.

16 Penodi Prif Weithredwr

Yn unol â Chofnod Rhif 4 o Gyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar 25 Mai 2022, cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Materion Adnoddau Dynol fod y Pwyllgor Penodiadau wedi penderfynu ar 5 Gorffennaf 2022 y dylid penodi Mr. Paul Mee i swydd y Prif Weithredwr, a hynny'n dilyn y broses asesu a'r broses gyfsweld. Roedd modd iddo gadarnhau argymhelliad unfrydol y Pwyllgor Penodiadau, a gafodd ei wneud ar ail ddiwrnod y broses, sef y dylid penodi Mr Paul Mee i swydd y Prif Weithredwr.

Cadarnhaodd Cadeirydd y Pwyllgor Penodiadau, y Cynghorydd Ros Davies, fod y penderfyniad i benodi Mr Paul Mee i swydd y Prif Weithredwr yn benderfyniad unfrydol.

PENDERFYNWYD – cadarnhau argymhelliad y Pwyllgor Penodiadau ynghylch penodi Mr. Paul Mee i swydd barhaol y Prif Weithredwr o 1 Rhagfyr 2022.

17 ADRAN 3A – CYNLLUN DIRPRWYO'R ARWEINYDD – SWYDDOGAETHAU GWEITHREDOL

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gwasanaeth - Gwasanaethau Democratiaid a Chyfathrebu Gynllun Dirprwyo Swyddogaethau Gweithredol yr Arweinydd ar gyfer Blwyddyn y Cyngor 2022/2023 a rhoddodd wybod i'r Cyngor Llawn am y cylch gorchwyl diwygiedig ar gyfer Is-bwyllgorau'r Cabinet ar faterion y Gymraeg a'r Hinsawdd, sydd wedi'i gynnwys yn Atodiad 1.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaeth fod y ddau Grŵp Llywio dan sylw bellach yn Is-bwyllgorau'r Cabinet a bod ganddyn nhw awdurdod dirprwyedig gan Arweinydd y Cyngor i wneud penderfyniadau gweithredol yn unol â'u cylch gorchwyl. Ychwanegodd nad yw'r trefniadau diwygiedig hyn ar gyfer gwneud penderfyniadau yn atal unrhyw amgylchiadau lle byddai modd i'r is-bwyllgorau gyfeirio mater o arwyddocâd strategol i'r Cabinet er mwyn gwneud penderfyniad.

Cyfeiriodd y Cyfarwyddwr Gwasanaeth at aelodaeth y cynllun a chadarnhaodd fod y Cynghorydd C Lises wedi'i henwebu gan Arweinydd Grŵp Annibynnol RhCT i Bwyllgor CYSAG.

Rhoddwyd gwybod y bydd rhagor o fanylion am yr hyrwyddwyr yn cael eu rhannu a'u dosbarthu maes o law.

PENDERFYNWYD nodi Adran 3A - Cynllun Dirprwyo Swyddogaethau Gweithredol yr Arweinydd, sydd wedi'i gynnwys yn Atodiad 1.

18 Aelodaeth y Pwyllgor Safonau

Cyflwynodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyfreithiol ei adroddiad ar y cyd

mewn perthynas â'r broses i'w dilyn i lenwi lleoedd gwag Pwyllgor Safonau'r Cyngor, yn benodol Aelod Annibynnol (lleyg) ac aelod cynrychioli'r Cyngor Cymuned (ynghyd ag Aelod wrth gefn).

Dywedodd y Cyfarwyddwr fod cyfnod swydd un o'r aelodau annibynnol, Mr. Mel Jehu, a'r Aelod o'r Cyngor Cymuned, y Cynghorydd Ray Butler, yn dod i ben ac felly mae angen ystyried penodi aelod annibynnol newydd ac aelod o'r Cyngor Cymuned.

Amlinellodd y Cyfarwyddwr y weithdrefn benodi arfaethedig yn unol â Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Cymru) 2001 mewn perthynas â'r Aelod Annibynnol, gan gynnwys hysbysebu'r swydd wag a gofynion y panel penodi. Hefyd, rhoddodd wybod i'r Cyngor am y weithdrefn i benodi Aelod Cyngor Cymuned newydd ac y byddai argymhelliad yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor Llawn maes o law.

Ar ôl trafod yr adroddiad, **PENDERFYNWYD** bod y Cyngor yn:

1. Cytuno i hysbysebu rôl yr Aelod Annibynnol (lleyg) ar gyfer Pwyllgor Safonau'r Cyngor, yn seiliedig ar y meini prawf sydd wedi'i sefydlu a'i nodi yn yr adroddiad;
2. Cytuno i ymgynghori â Chynghorau Cymuned mewn perthynas â gwahodd ceisiadau gan Gyngorwyr Cymuned ar gyfer swydd wag yr Aelod Cyngor Cymuned (ynghyd ag Aelod wrth gefn) ar gyfer Pwyllgor Safonau'r Cyngor;
3. Yn amodol ar 2.1 a 2.2 uchod, sefydlu Panel Penodiadau i ystyried ceisiadau i benodi Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau am gyfnod o chwe blynedd ac Aelod Cyngor Cymuned (ynghyd ag Aelod wrth gefn) am gyfnod hyd at yr etholiadau cyffredin nesaf (yn 2027);
4. Enwebu tri Chynghorydd y Fwrdeistref Sirol (2 o'r grŵp rheoli ac 1 o grŵp yr wrthblaid fwyaf) a Chadeirydd presennol y Pwyllgor Safonau i fod yn aelodau o'r Panel Penodiadau;
5. Dirprwyo awdurdod i Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyfreithiol i benodi Cynghorydd Cymuned i'r Panel Penodiadau; a
6. Cytuno i dderbyn adroddiad pellach ac ystyried unrhyw argymhellion sy'n deillio o'r Panel Penodiadau sy'n cwrdd i gyfweld ag unrhyw ymgeiswyr sy'n ymgeisio am y rolau gwag, yn amodol ar yr uchod.

Yn unol â gofynion Cod Ymarfer Rheoli'r Trysorlys y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth a Chod Darbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth, rhannodd y Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Digidol wybodaeth â'r Aelodau mewn perthynas â:

- Gweithgarwch Rheoli Trysorlys y Cyngor yn ystod 2021/22; a
- Gwir Ddangosyddion Darbodus a Dangosyddion y Trysorlys ar gyfer 2021/22

Cyn mynd ati i nodi meysydd allweddol yr adroddiad, dywedodd y Cyfarwyddwr fod gweithgareddau Rheoli'r Trysorlys y Cyngor yn cael eu rheoleiddio a'u llywodraethu gan nifer o godau ymarfer ac maen nhw wedi cael eu hadolygu yn ystod y flwyddyn ariannol ddiwethaf gan y Pwyllgor Craffu – Cyllid a Chyflawniad blaenorol. Cadarnhaodd fod yr adroddiad blynyddol yn bodloni gofynion y codau priodol y mae'r Cyngor wedi cydymffurfio â nhw yn ystod y flwyddyn.

I gloi, cadarnhaodd y Cyfarwyddwr y bydd hyfforddiant Rheoli'r Trysorlys ar gyfer Aelodau Etholedig yn cael ei drefnu ochr yn ochr â chyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mis Medi.

Yn dilyn trafodaeth, **PENDERFYNWYD:**

- a) Nodi cynnwys yr adroddiad; a
- b) Cytuno ar y cynigion ariannu ar gyfer y rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy fel sydd wedi'u nodi yn adran 13.

20 Materion Brys

Dywedodd y Llywydd ei fod o'r farn ei bod yn briodol caniatáu'r Rhybudd o Gynnig Brys yn unol â Rheol Gweithdrefn 10.5 y Cyngor ar y sail na fyddai modd cyflwyno'i gynnwys yn rhesymol cyn y dyddiad cau ac wrth ystyried y ffaith y cafodd y Sesiwn Gwybodaeth Ymgynghori Ranbarthol i Weithwyr ei chynnal ar 27 Mehefin, fyddai'r rhybudd o gynnig ddim yn berthnasol erbyn cyfarfod y Cyngor ym mis Medi.

21 Rhybudd O Gynnig Brys

Trafod y Rhybudd o Gynnig isod sydd wedi'i gyflwyno yn enwau:

A. Morgan, M. Webber, L. Addiscott, M. D. Ashford, J. Barton, D. R. Bevan, J. Bonetto, S. Bradwick, J. Brencher, G. Caple, J. Cook, A. Crimmings, S. J. Davies, R. Davis, V. Dunn, E. L. Dunning, J. Edwards, J. A. Elliott, L. Ellis, S. Emanuel, R. Evans, A. S. Fox, R. Harris, S. Hickman, G. Holmes, G. Hopkins, W. Hughes, G. Jones, G. O. Jones, R. R. Lewis, W. Lewis, C. Leyshon, M. Maohoub, C. Middle, N. H. Morgan, S. Morgans, M. A. Norris, D. Owen-Jones, D. Parkin, S. Powderhill, C. Preedy, S. Rees, M. Rees-Jones, A. Roberts, J. Smith, G. Stacey, L. A. Tomkinson, W. Treeby, J. Turner, G. L. Warren, K. Webb, D. Williams, G. E. Williams, R. Williams, T. Williams, R. Yeo.

Yn dilyn y Sesiwn Gwybodaeth Ymgynghori Ranbarthol i Weithwyr a gafodd ei chynnal ar 27 Mehefin, mae'r Cyngor yma'n nodi:

Bod Llywodraeth Leol wedi dioddef toriadau o dros 50% i gyllid gan lywodraeth ganolog ers 2010. Mae hyn wedi arwain at ostyngiad o £1 biliwn yng nghyllid ar gyfer Llywodraeth Leol yng Nghymru rhwng 2010 a 2020. Mae RhCT wedi dioddef gostyngiad o £95 miliwn mewn cyllid refeniw dros y cyfnod yma.

Er gwaethaf y toriadau difrifol wedi'u gosod gan Lywodraeth San Steffan, mae Awdurdodau Lleol Cymru wedi cael rhywfaint o amddiffyniad gan Lywodraeth Cymru. Serch hynny, dim ond mor bell ag osgoi argyfyngau yn y gwasanaethau rheng flaen hanfodol y mae holl drigolion yn dibynnu arnyn nhw y mae'r amddiffyniad yma wedi mynd.

Dros y ddwy flynedd ddiwethaf, mae Cynghorau wedi arwain y ffordd o ran ymdrechion yn erbyn pandemig Covid-19, gan barhau i gynnig ystod enfawr o wasanaethau a chymorth hanfodol i'n cymunedau. Yn ystod y cyfnod yma ac yn fwy nag erioed o'r blaen, mae Llywodraeth Leol wedi dangos pa mor angenrheidiol y mae. Mae Covid wedi arwain at gynnydd enfawr mewn gwariant a cholled incwm. Wrth i ni ddechrau goresgyn y pandemig, mae angen rhagor o gymorth gan San Steffan ar Awdurdodau Lleol ac ysgolion. Aeth ein gweithwyr y Cyngor ac ysgolion ati i gadw'n cymunedau'n ddiogel trwy gydol y pandemig, gan roi eu hunain mewn perygl sylweddol yn aml, wrth iddyn nhw weithio i ddiogelu iechyd y cyhoedd, darparu tai o safon, sicrhau bod addysg ein plant yn parhau ac i ofalu am yr henoed a phobl sy'n agored i niwed.

Ers 2010, mae'r gweithlu llywodraeth leol wedi dioddef blynyddoedd o gyfyngiadau ar gyflog, gyda gostyngiad o 27.5% yng ngwerth y rhan fwyaf o bwyntiau cyflog ers 2009/10. Mae staff bellach yn wynebu'r argyfwng costau byw gwaethaf ers cenhedlaeth. Cyfartaledd rhagolygon mynegai prisiau manwerthu'r Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol (OBR) yw 9.8% yn 2022, a'r ffigwr presennol yw

11.1%.

O ganlyniad i'r argyfwng costau byw, mae rhaid i nifer o staff wneud dewisiadau amhosibl rhwng bwyd, gwres a thalu am eitemau hanfodol eraill. Dyma sefyllfa ofnadwy i unrhyw un fod ynddi.

Ar yr un pryd, mae gweithwyr wedi wynebu beichiau gwaith cynyddol ac anniogelwch parhaus o ran eu swyddi. Ledled y DU, mae 900,000 o swyddi llywodraeth leol wedi cael eu colli ers mis Mehefin 2010. Dyma ostyngiad o dros 30%. Mae modd dadlau bod llywodraeth leol wedi dioddef colled mwy difrifol o swyddi nag unrhyw ran arall o'r sector cyhoeddus. Mae effaith anghyfartal wedi bod ar fenywod, gyda thros dri chwarter o weithlu llywodraeth leol yn fenywod. Yn ôl ymchwil diweddar, pe bai'r Llywodraeth yn ariannu cais yr Undebau am gyflog uwch yn 2022 yn llawn, byddai tua hanner yr arian yn cael ei adennill trwy refeniw treth uwch, llai o wariant ar fudd-daliadau a chredydau treth, a rhagor o wario gan ddefnyddwyr/cwsmeriaid yn yr economi lleol.

Mae'r Cyngor yma felly o'r farn:

Bod ein gweithwyr yn archarwyr y gwasanaeth cyhoeddus. Maen nhw'n cadw'n cymunedau'n lân ac yn ddiogel, yn gofalu am yr unigolion sydd mewn angen ac yn sicrhau bod ein trefi a'n dinasoedd yn parhau i redeg yn ddi-dor.

Heb broffesiynoldeb nac ymrwymiad ein staff, fyddai dim modd cyflawni gwasanaethau'r Cyngor y mae ein trigolion yn dibynnu arnyn nhw.

Mae gweithwyr llywodraeth leol yn haeddu cynnydd cyflog priodol, mewn termau real. Mae angen i Lywodraeth San Steffan ysgwyddo cyfrifoldeb ac ariannu'r cynnydd yma'n llawn. Ni ddylai'r baich fod ar Awdurdodau Lleol y mae eu cyllid wedi'i dorri mor sylweddol ac ni chynigiwyd cymorth digonol iddyn nhw gan Lywodraeth San Steffan trwy gydol pandemig Covid-19.

Cyn pennu Cyllideb yr Hydref a chyllid i'w ddyrannu o dan gyllid canlyniadol Barnett, mae'r Cyngor yma'n penderfynu:

- Cefnogi'r cais am gynnydd o £2,000 neu fynegai prisiau manwerthu (p'un bynnag sy'n uwch) mewn cyflog wedi'i gyflwyno gan UNISON, GMB ac Unite ar ran gweithwyr y Cyngor ac ysgolion
- Galw ar Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (WLGA) i gyflwyno sylwadau brys i Lywodraeth San Steffan i ariannu cais cyflogau gan y Cyd-gyngor Cenedlaethol (NJC)

- Ysgrifennu at y Canghellor a'r Ysgrifennydd Gwladol i alw am ariannu cynnydd mewn cyflog i weithwyr llywodraeth leol gydag arian newydd gan lywodraeth ganolog
- Cwrdd â chynrychiolwyr lleol Undeb NJC i gyfleu cefnogaeth o ran y cais am gyflogau uwch a thrafod ffyrdd ymarferol y mae modd i'r Cyngor gefnogi'r ymgyrch
- Annog pob gweithiwr llywodraeth leol i ymuno ag undeb.

Ni dderbyniodd cynigydd y Rhybudd o Gynnig y newid awgrymedig canlynol gan Grŵp Plaid Cymru i'r Rhybudd o Gynnig "Mae'r Cyngor yma'n penderfynu ysgrifennu i Lywodraeth Cymru i ofyn iddynt ymrwymo i warantu unrhyw ddyfarniad cyflog a ganiateir".

Yn dilyn trafodaeth, **PENDERFYNWYD** mabwysiadu'r Rhybudd o Gynnig gwreiddiol.

(Nodwch: Roedd holl aelodau Grŵp Plaid Cymru, a oedd yn bresennol yn y cyfarfod, yn dymuno cofnodi eu bod nhw wedi pleidleisio o blaid y newid awgrymedig i'r Rhybudd o Gynnig: Y Cyngorwyr K Morgan, S Evans, D Grehan, A Ellis, A Rogers, D Wood a H Gronow).

Daeth y cyfarfod i ben am 7.05 pm

**Cllr G Hughes
Cadeirydd.**

tudalen wag

RHONDDA CYNON TAF COUNTY BOROUGH COUNCIL

COUNCIL

28th SEPTEMBER 2022

MEMBERS QUESTIONS ON NOTICE

REPORT OF THE SERVICE DIRECTOR, DEMOCRATIC SERVICES & COMMUNICATION.

1. PURPOSE OF THE REPORT

- 1.1 To present the order of questions in respect of the Members Questions on Notice, following the amendment to the process agreed at the [Council AGM 2019](#).

2. RECOMMENDATIONS

It is recommended that Members:

- 2.1 Receive the Questions and any supplementary questions proposed, as in accordance with the running order advised upon in 4.3 of the report, which should not exceed a 20-minute time period.

3. REASONS FOR RECOMMENDATIONS

- 3.1 As agreed at the Council AGM on the 15th May, 2019, Members agreed to amend Council Procedure Rule 9.2 in respect of Members Questions on Notice. A further amendment was made to Council Procedure Rule 9.2 at the Council AGM on the 26th May 2021 in respect of supplementary questions following expiry of the 20 minute time duration. [Council AGM 2021](#)

4. MEMBERS QUESTION ON NOTICE

- 4.1 The closing date for receipt of Members Questions on Notice to the Council Business Unit for the Council meeting on the 28th September 2022 was 5pm on the 15th September 2022.
- 4.2 Twenty-three questions were received and put forward to the Council Ballot held on the 20th September 2022, to determine the running order of the questions at the Council Meeting.
- 4.3 The results of the ballot are outlined below:-

Number	Corresponding Question
1	<p>Question from County Borough Councillor J. Bonetto to the Cabinet Member for Education, Youth Participation and Welsh Language, County Borough Councillor R. Lewis:</p> <p>“Can the Cabinet Member please outline the latest position on the Taff’s Well Thermal Spring project, in light of the good progress made to deliver the improvements to Ffynnon Taf Primary School?”</p>
2	<p>Question from County Borough Councillor R. Williams to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“How is the Council delivering upon the manifesto commitments made at the local elections over the course of this Council term?”</p>
3	<p>Question from County Borough Councillor M. D. Ashford to the Cabinet Member for Education, Youth Participation and Welsh Language, County Borough Councillor R. Lewis:</p> <p>“Could the Cabinet Member please provide an update on the plans to deliver a new primary school in Pontyclun?”</p>
4	<p>Question from County Borough Councillor J. Barton to the Deputy Leader of the Council and Cabinet Member for Council Business, County Borough Councillor M. Webber:</p> <p>“Can the Deputy Leader make a statement on the Council’s programme of events for 2022/23 as we move toward post-pandemic life?”</p>
5	<p>Question from County Borough Councillor M Rees-Jones to the Cabinet Member for Health and Social Care, County Borough Councillor G Cagle:</p> <p>“What are the Council’s contingency plans moving forward to resolve the shortfall in the recruitment and retention of staff in the Health and Social Care sector and has it considered tendering as zone areas as we could then recruit non drivers, specific to area?”</p>
6	<p>Question from County Borough Councillor R. Davis to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“Can the Leader update on budget discussions with the Welsh Government in his role as WLGA Leader?”</p>

7	<p>Question from County Borough Councillor J. Turner to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“Will the Cabinet Member with responsibility for Highways please outline the timescales for the installation of the new railway footbridge in Llanharan?”</p>
8	<p>Question from County Borough Councillor Sera Evans to the Cabinet Member for Environment & Leisure, County Borough Councillor A. Crimmings:</p> <p>“Will the Cabinet Member for Environment & Leisure please inform Members how the Council is tackling the continued and increasing litter issues we are facing in the County Borough?”</p>
9	<p>Question from County Borough Councillor S. Bradwick to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“With the U.K. Government <i>finally</i> introducing the Shared Prosperity Fund, will the Leader outline whether this Council intends to submit any bids for projects under the scheme?”</p>
10	<p>Question from County Borough Councillor A Rogers to the Cabinet Member for Development & Prosperity, County Borough Councillor M Norris:</p> <p>“Businesses in Hirwaun, Penderyn and Rhigos, as well as others across this county have been massively impacted by the COVID pandemic and now the cost-of-living crisis, how is the Council supporting our businesses at this time?”</p>
11	<p>Question from County Borough Councillor G. Hopkins to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“Will the Leader please give an update on the latest position with regards to the Llanharan Footbridge?”</p>
12	<p>Question from County Borough Councillor J. Cook to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“Community-run buildings and organisations provide invaluable services to our residents, but they are due to suffer immensely from the effects of the Cost-of-Living crisis with eye-watering rises in their energy bills. What action can be taken to ease the strain on these community assets?”</p>

13	<p>Question from County Borough Councillor K Morgan to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“Will the Cabinet Member outline what the council intends to do to address the issues relating to unadopted roads and back lanes and whether further funding will be available”.</p>
14	<p>Question from County Borough Councillor G. O. Jones to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“We have heard in recent weeks that the combined impacts of both Brexit and the war in Ukraine are having a profound effect on our construction industry. What does this mean for the Council and how can we mitigate these impacts?”</p>
15	<p>Question from County Borough Councillor W. Hughes to the Cabinet Member for Environment and Leisure, County Borough Councillor A. Crimmings:</p> <p>“Will the Cabinet Member make a statement on the Council’s investment in outdoor leisure facilities?”</p>
16	<p>Question from County Borough Councillor L. A. Tomkinson to the Cabinet Member for Public Health & Communities, County Borough Councillor B. Harris:</p> <p>“Will the Cabinet Member please make a statement on the Council’s work with Voluntary and Third Sector organisations in Rhondda Cynon Taf?”</p>
17	<p>Question from County Borough Councillor V. Dunn to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“The U.K. Government are continuing to provide minimal support as millions are starting to feel the true effects of the Cost-of-Living crisis. With further energy rises forecast for the autumn, can the Leader outline what discussions or measures this Council is taking to help protect residents?”</p>
18	<p>Question from County Borough Councillor D. Parkin to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“Can the Council Leader provide an update on the implementation of the Real Living Wage to the social care sector in RCT?”</p>

19	<p>Question from County Borough Councillor W. Lewis to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“How is the Council working with and supporting local food banks through the effects of the Cos-of-Living crisis?”</p>
20	<p>Question from County Borough Councillor E. L. Dunning to the Cabinet Member for Education, Youth Participation and Welsh Language, County Borough Councillor R. Lewis:</p> <p>“Will the Cabinet Member please make a statement on Youth Service provision in Rhondda Cynon Taf?”</p>
21	<p>Question from County Borough Councillor D. Owen-Jones to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“Can the Leader please provide an update on the progress of schemes awarded funding under the Levelling Up fund?”</p>
22	<p>Question from County Borough Councillor R. Evans to the Leader of the Council, County Borough Councillor A. Morgan:</p> <p>“Can the Council Leader provide an update on what flood alleviation schemes are expected to be carried out this year?”</p>
23	<p>Question from County Borough Councillor N. H. Morgan to the Cabinet Member for Climate Change and Corporate Services, County Borough Councillor T. Leyshon:</p> <p>“Will the relevant Cabinet Member please make a statement on the Council’s biodiversity policy?”</p>

4.4 At the Council meeting a maximum of 20 minutes shall be allowed for Questions on Notice. Any questions that are not dealt with in this time limit shall fall. Any questions on notice not answered will need to be resubmitted to the Proper Officer for the next full Council meeting in accordance with these rules.

5. CONSULTATION / INVOLVEMENT

5.1 The amendments to the Council Procedure Rule in respect of Members Questions was considered and agreed at the Council’s AGM 2019 and AGM 2021, following consultation with the Constitution Committee.

6. EQUALITY AND DIVERSITY IMPLICATIONS

6.1 The amendment to the Council procedure rule taken forward at the Council AGM, allows the opportunity for more Members to ask a question at Council

7. FINANCIAL IMPLICATIONS

7.1 There are no financial implications aligned to this report.

8. LEGAL IMPLICATIONS OR LEGISLATION CONSIDERED

8.1 The report has been prepared in accordance with Council Procedure Rule 9.2.

9. LINKS TO THE COUNCILS CORPORATE PLAN / OTHER CORPORATE PRIORITIES.

9.1 The opportunity for Members to propose questions at Council meetings allows Members to receive information which potentially detail the Council priorities. It also embraces the Future Generations Act as all work and decisions taken by Council seek to improve the social, economic, environmental and cultural well-being of the County Borough.

10. CONCLUSION

10.1 Detailing the procedure for Members Questions on Notice assists in transparency for both Members and for public engagement.

Other Information:-

Relevant Scrutiny Committee – Overview & Scrutiny Committee

LOCAL GOVERNMENT ACT 1972

AS AMENDED BY

THE LOCAL GOVERNMENT (ACCESS TO INFORMATION) ACT 1985

RHONDDA CYNON TAF COUNTY BOROUGH COUNCIL

COUNCIL

28 SEPTEMBER 2022

**REPORT OF THE SERVICE DIRECTOR, DEMOCRATIC SERVICES &
COMMUNICATION.**

Item: MEMBERS QUESTIONS ON NOTICE

Background Papers

[Council AGM 2019.](#)

[Council AGM 2021](#)

Officer to contact: Emma Wilkins, Council Business Unit

tudalen wag

RHONDDA CYNON TAF COUNTY BOROUGH COUNCIL

COUNCIL

28TH SEPTEMBER 2022

MEDIUM TERM FINANCIAL PLAN 2022/23 TO 2025/26

REPORT OF THE DIRECTOR OF FINANCE AND DIGITAL SERVICES

AUTHOR: Barrie Davies (01443 424026)

1. PURPOSE OF THE REPORT

- 1.1 This report provides Members with an update on the Medium Term Financial Plan (MTFP) for 2022/23 to 2025/26, based on current modelling assumptions in advance of formulating the detailed budget strategy proposals for 2023/24 during the autumn.

2. RECOMMENDATIONS

- 2.1 It is recommended that Members note the current position modelled in respect of the 'Medium Term Financial Plan 2022/23 to 2025/26' and receive further updates in the autumn as part of the annual budget setting process.

3. REASONS FOR RECOMMENDATIONS

- 3.1 The need to keep Members informed of the budget modelling work being undertaken as part of the Council's Medium Term Financial Planning arrangements. This work is in advance of the Provisional Local Government Settlement, due from Welsh Government later this year.

4. BACKGROUND

- 4.1 Each year as part of the Council's robust financial management arrangements, an update on the Medium Term Financial Planning assumptions is provided to Members in advance of the detailed budget strategy work in the autumn. In this regard, the Medium Term Financial Plan 2022/23 to 2025/26 was presented to Cabinet on the [26th September 2022](#).
- 4.2 The Public Sector has faced a sustained period of real term reductions in funding levels for a number of years and unprecedented challenges lie ahead

for services across local government, not least as a result of the on-going national and international economic impact of the coronavirus pandemic, Brexit, increases in cost of living and the conflict in Ukraine. This position is also resulting in increased demand and costs associated with many services, in particular Social Care Services, and the need for us to support our residents, businesses and communities as they recover from the pandemic and deal with the impact of increasing energy and other costs.

- 4.3 Locally, this Council has demonstrated its ability and willingness to invest in services over a long term period, linked to our priorities as set out in the Council's Corporate Plan "Making a Difference - 2020 – 2024", in order to meet the changing needs of our people and communities. The significant 'additional' investment already agreed by Members during recent years is providing real improvements across many areas including Schools, Town Centres, Roads and Parks and Play Areas.
- 4.4 Whilst investment through the use of one-off funds has been very positive, the Council recognises that it must still address projected base budget shortfalls and make difficult decisions to balance its ongoing revenue budget into the medium term. This report provides an updated view on the range and scale of the significant challenge faced and the arrangements being put in place to address the budget gap across the planning period.
- 4.5 Welsh Government, as part of its 2022/23 settlement, provided indicative all Wales settlement levels for the next 2 financial years, at 3.5% for 2023/24 and 2.4% for 2024/25. Members will note the UK Government Budget is scheduled to be announced in autumn 2022 and will be a key driver and determinant of any additional funding being made available to devolved nations for 2023/24 and also the prospects for settlement levels over the medium term. The policy direction taken by the new Prime Minister will clearly be a key influencer.
- 4.6 The majority of additional costs and income losses we have incurred as a direct consequence of the pandemic were funded by Welsh Government up to 31st March 2022, with the requirement for councils to manage the on-going implications from April 2022 through additional resources provided in the 2022/23 settlement. In this context, our medium term approach to financial and service planning will be even more critical.

5. CURRENT MODELLING ASSUMPTIONS

- 5.1 The detailed modelling assumptions are included as part of the updated 'Medium Term Financial Plan 2022/23 to 2025/26' and is attached at **Appendix 1**. The updated plan sets out the detailed basis of the medium term strategy with references to revenue spending, capital plans, income levels and reserves.
- 5.2 Key assumptions used in the construction of the revenue budget modelling to 2025/26 are shown below:
- 5.3 Income

- Local Government settlement levels have been modelled on a range of planning scenarios:

Year	Potential Settlement	Potential Settlement	Potential Settlement
2023/24, 2024/25 and 2025/26	3.5%, 2.4% and 2.4% annum	4.0% per annum	5.0% per annum

- Council Tax increases are currently being modelled at 2.00% per annum.
- Specific grant funding from Welsh Government assumed to continue in respect of the Social Care Workforce Grant (£3.668M for 2022/23).
- Fees and charges uplifted by medium term inflation only (other than where exceptions have already been agreed by Cabinet).

5.4 Expenditure

- Service area pressures reflected which arise from statutory requirements, demand led pressures (including the on-going impacts of Covid-19), demographics etc.
- Uplifts included for pay and non-pay inflation, including estimated additional costs for the 2022/23 pay award offers for teaching and non-teaching staff (noting the status of these being offers at this stage) and estimated energy cost increases.
- Authority wide requirements reflected including Capital Financing, Levies and the Council Tax Reduction Scheme.
- Schools budget is modelled to cover, in full, pay and non-pay inflation plus specific budget pressures (and in the context of the projected range of local government settlement levels).

6. CURRENT MODELLING OUTCOMES

- 6.1 The modelling uses a number of assumptions which are all subject to change and will be reviewed as part of the detailed budget strategy work underway. Due to current uncertainty at a UK Central Government level around public sector funding levels, paragraph 5.3 sets out a range of modelling assumptions for Welsh Government funding levels for financial years 2023/24, 2024/25 and 2025/26. The variability of the potential level of the Settlement from Welsh Government has a significant impact on the budget gap, at £4.4M per 1%, and Figure 1 illustrates the outcome of the range of modelling assumptions currently applied.

Figure 1 : Modelled Budget Gap 2023/24 to 2025/26

Budget Requirement	2023/24	2024/25	2025/26
	£'000	£'000	£'000
Additional Budget Requirement	53,870	35,724	33,818
Additional Resources			
Council Tax	2,907	2,977	3,049
Transition Funding	-963	0	0
WG Resource in line with WG indicative settlement for 2023/24 and 2024/25 (i.e. +3.5% for 2023/24 and +2.4% for 2024/25), with a Council assumption of a +2.4% settlement level for 2025/26	15,450	10,965	11,229
WG Resource at +4%	17,658	18,364	19,099
WG Resource at +5%	22,072	23,176	24,334

Remaining Budget Gap at Welsh Government Settlement Levels				3 Year Budget Gap
	2023/24	2024/25	2025/26	
+3.5% increase for 2023/24, +2.4% increase for 2024/25 and +2.4% increase for 2025/26	36,475	21,781	19,540	77,797
4% increase per year	34,268	14,383	11,670	60,321
5% increase per year	29,853	9,571	6,435	45,859

Note: a 2.00% Council Tax increase per year is assumed as part of the modelled gap

6.2 As shown above, all of our planning assumptions result in a significant budget gap being faced by the Council. The extent of the impact on our services is clearly going to be largely and directly determined by the level of settlement we receive from Welsh Government and the outcome of 2022/23 and 2023/24 pay negotiations and funding arrangements, noting the constraints they have themselves.

6.3 It is clear that the indicative resource levels as announced in the 2021 Comprehensive Spending Review and thereafter provided by Welsh Government, are now significantly out of line with inflationary and service pressures being faced across local government.

7. **BALANCING THE BUDGET**

7.1 The Council continues to focus on the budget gap position over the medium term and has successfully implemented a strategy of early identification and delivery of base budget reducing measures in-year. This has enabled the Council to deliver financial savings early and to replenish the Medium Term

Financial Planning and Service Transformation Reserve which has been used proactively as part of the budget strategy for a number of years.

- 7.2 Our priority and focus has continued to be ensuring our residents, communities and businesses are protected and supported.
- 7.3 However, as the above clearly demonstrates, in the absence of additional funding from UK Government and thereafter Welsh Government, the Council faces a significant budget gap for next year and across the medium term. It is clear that indicative funding allocations in no way reflect the reality of today and that UK Government urgently needs to provide assurance to Welsh Government / Local Government that additional funding will be forthcoming. In the absence of such assurance, and to enable this Council to discharge its statutory duty to set a balanced budget for the financial year 2023/24 by the 11th March 2023, then all options to reduce council spend and generate income will need to be considered. This is at a time when residents are already facing a cost of living crisis with significant pressures on household budgets.
- 7.4 In this regard, we must now, in the absence of any indications of additional funding being provided to local government, embark on a review across all our services to urgently identify options which can be considered to close the budget gap being faced. Whilst our valued services and jobs will be safeguarded wherever possible, it is inevitable that there will be a need to make cuts in service levels and jobs in order to close the budget gap we face, unless or until we receive assurances as to likely more positive funding levels next year and into the medium term.
- 7.5 As part of our service and financial planning arrangements, opportunity must be taken to ensure we continue a programme of transformation and service delivery changes which we have made across many, if not all of our service areas, in recent years. The Council continues to make step changes in our working arrangements and become more efficient in terms of maximising the use of digital solutions where appropriate, recognising that such delivery does not meet the needs of all of our residents. Work is progressing, in line with the Council's Digital Strategy 2022 – 2026, to ensure we maximise the opportunities afforded by technology and digital solutions.
- 7.6 In line with the above, the areas we will explore include the continued: maximisation of efficiency saving opportunities including on-going review of workforce requirements and resources; delivery of our Social Services Transformation Programme (including our significant commitment and investment in the provision of Extra Care facilities); review of our base budget requirements at both a service level and an authority wide level including our built assets; maximisation of opportunities to invest for the long term and collaboration with others and progress the delivery of our climate change ambitions; and a focus on the principles of Digitalisation, Commercialism, Early Intervention and Prevention, Independence and being an Efficient and Effective Organisation.

- 7.7 We have for many years sought to fully fund schools as part of our budget strategy, with additional resources provided for inflationary pressures (pay and non-pay), pupil number movements and other cost pressures being felt across our schools. In light of the aforementioned position however, schools also need to be prepared to contribute to closing the funding gap we face.
- 7.8 As work develops through the areas described in 7.6, this will be reported to Members as appropriate.
- 7.9 Greater certainty will be available on the level of savings required post the Provisional Local Government Settlement later in the year. The position will be reported to Members as soon as possible after the settlement publication and as referenced above, the continued focus across a medium term planning period is paramount.

8. EQUALITY & DIVERSITY IMPLICATIONS / SOCIO-ECONOMIC DUTY

- 8.1 There are no immediate equality and diversity or socio-economic duty implications to consider as an Equality Impact Assessment will be an integral part of the budget strategy itself that will be reported on later in the year.

9. CONSULTATION

- 9.1 There are no specific consultation requirements at this time.

10. FINANCIAL IMPLICATIONS

- 10.1 The financial modelling assumptions and implications are set out in the detail of the report. At this stage, the Council is not being asked to make any new financial decisions in respect of the Medium Term Financial Plan.

11. LEGAL IMPLICATIONS

- 11.1 There are no legal implications aligned to this report.

12. LINKS TO CORPORATE AND NATIONAL PRIORITIES AND THE WELL-BEING OF FUTURE GENERATIONS ACT

- 12.1 The report supports our Corporate Plan cross-cutting priority of 'Living within our Means'.
- 12.2 The Medium Term Financial Plan is a key enabler for the delivery of the Council's Corporate Plan and its obligations to support wider partnership objectives.

13. CONCLUSIONS

- 13.1 This report and the accompanying 'Medium Term Financial Plan 2022/23 to 2025/26' sets out the current position on the financial challenges facing the Council in the medium term. The report notes, that subject to the level of funding from Welsh Government, a significant budget gap is likely to be faced in 2023/24 and for the following two years.
- 13.2 The report also sets out that the current indicative funding allocations for 2023/24 and 2024/25 in no way reflect the demands and pressures facing local government. Consequently, in the absence of any assurances from UK Government and thereafter Welsh Government of additional funding, Rhondda Cynon Taf CBC must embark on a review across all its services to urgently identify options which can be considered to close the budget gap being faced and enable the Council to discharge its statutory duty to set a balanced budget for the financial year 2023/24 by the 11th March 2023.
- 13.3 To support this work, the Council will continue the proactive strategy it has adopted in recent years to identify a range of budget saving options for consideration and reporting to Members as part of the 2023/24 budget setting process.

LOCAL GOVERNMENT ACT 1972

AS AMENDED BY

THE LOCAL GOVERNMENT (ACCESS TO INFORMATION) ACT 1985

RHONDDA CYNON TAF COUNTY BOROUGH COUNCIL

28th SEPTEMBER 2022

MEDIUM TERM FINANCIAL PLAN 2022/23 TO 2025/26

REPORT OF THE DIRECTOR OF FINANCE AND DIGITAL SERVICES

Item:

Background Papers

- Medium Term Financial Plan 2021/22 to 2024/25
<https://rctcbc.moderngov.co.uk/documents/s29996/Apendix.pdf?LLL=0>
- Council Performance Report (Quarter 4 (Year-end) 2021/22)
<https://rctcbc.moderngov.co.uk/documents/s36110/Councils%20Performance%20and%20Resources%20Report.pdf?LLL=0>
- Budget Strategy 2022/23, Capital Programme 2022/23 to 2024/25 and Council Tax Resolution 2022/23
<https://rctcbc.moderngov.co.uk/ieListDocuments.aspx?CId=163&MId=50003777&Ver=4&LLL=0>

Officer to contact: Barrie Davies

RHONDDA CYNON TAF COUNTY BOROUGH COUNCIL

MUNICIPAL YEAR 2022 – 2023

COUNCIL

28TH SEPTEMBER 2022

COUNCIL CORPORATE PLAN – INVESTMENT PRIORITIES

REPORT OF THE CABINET

AUTHOR: Barrie Davies, Director of Finance and Digital Services (01443 424026)

1. PURPOSE OF THE REPORT

- 1.1 This report sets out the position regarding the opportunity for the Council to further invest in its priority areas, aligned to the Corporate Plan, “Making a Difference” 2020 – 2024.

2. RECOMMENDATIONS

- 2.1 It is recommended that Council:

2.1.1 Review and if acceptable agree the additional investment and funding arrangements as set out in paragraph 4 which, if agreed, will be incorporated into the Council’s Capital Programme.

3. BACKGROUND

- 3.1 The importance of investment in areas supporting key Corporate Plan priorities has already been recognised by the Council with £144M of additional resources, over and above normal Capital Programme allocations, invested since October 2015.
- 3.2 A further opportunity for investment is now available for consideration.

4. ADDITIONAL INVESTMENT

- 4.1 In line with the Council’s Corporate Plan priorities, additional investment is now proposed across the following areas.

Investment Priority	£M
Highways & Roads	1.000
Unadopted Roads	0.100
Flood Alleviation Works	1.000
Environmental Improvements (bins and benches)	0.050
Parks	0.200
Multi Use Games Areas (MUGAs)	0.200
Darran Park Sports Pitch	0.175
Total Investment	2.725

4.2 The Council's unaudited draft Statement of Accounts for the year ending 31st March 2022 show the Council has revenue stream earmarked reserves at the 31st March 2022 of £112.422M which are set aside for a variety of purposes. In addition, there are specific reserves relating to Capital Funding, Insurance and Treasury Management.

4.3 The Investment/Infrastructure reserve is a specific reserve to fund the cost of maintaining and enhancing infrastructure across the County Borough. The balance of this reserve at 31st March 2022 was £19.800M, therefore the proposed investment priorities shown at paragraph 4.1 can be fully funded from this reserve.

4.4 Further detail on the proposed additional investment is shown below.

a) Highways & Roads (£1.000M)

Funding will continue to support the enhanced investment in the Council's largest asset, building on sustained increases in annual funding for highways capital maintenance over recent years.

b) Unadopted Roads (£0.100M)

Building on the funding previously allocated, a further £0.100M is allocated to unadopted roads to enable more streets to be made up to adoptable standards and formally adopted as a Council maintained asset.

c) Flood Alleviation Works (£1.000M)

Funding will continue to support works on land drainage and flood alleviation schemes and will enable the Council to progress with project business cases targeted at attracting external Welsh Government funding with this additional £1.000M being available for match funding.

d) Environmental Improvements (£0.050M)

Funding will support improvements to include new bins and benches within parks and other open spaces.

e) Parks (£0.200M)

This additional funding will allow the ongoing investment programme into the refurbishment of sports pavilions, upgrading of sports pitches and the repairs

to parks infrastructure to be enhanced even further.

f) Multi Use Games Areas (MUGAs) (£0.200M)

Funding will support the development of new Multi Use Games Areas to include provision for football and basketball and general community use.

g) Darran Park Sports Pitch (£0.175M)

Additional Council resources will be made available alongside a funding application to upgrade the pitch at Darran Park (total cost £0.375M), which is nearing the end of its useful life, from a sand-filled astroturf pitch to 3G.

The above investments support the Corporate Plan priority of **Places**: where people are proud to live, work and play.

5. EQUALITY AND DIVERSITY IMPLICATIONS / SOCIO-ECONOMIC DUTY

- 5.1 There are no equality and diversity implications as a result of the recommendations set out in the report.

6. WELSH LANGUAGE IMPLICATIONS

- 6.1 There are no Welsh language implications as a result of the recommendations set out in the report.

7. CONSULTATION

- 7.1 There are no consultation requirements as a result of the recommendations set out in the report. Subject to the decision of Council, consultation will be undertaken on specific areas, as appropriate, as part of developing/implementing projects.

8. FINANCIAL IMPLICATIONS

- 8.1 The financial implications of the recommendations are set out in the report. The proposed investment priorities are fully funded from Council resources already set aside for this purpose.

9. LEGAL IMPLICATIONS OR LEGISLATION CONSIDERED

- 9.1 The recommendations have been compiled ensuring continued compliance with the Council's legal requirement to make arrangements for the proper administration of its financial affairs as set out in Section 151 of the Local Government Act 1972. In addition, the proposed investment areas support the delivery of the Council's Corporate Plan priorities, in line with the requirements of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015.

10. LINKS TO CORPORATE AND NATIONAL PRIORITIES AND THE WELL-BEING OF FUTURE GENERATIONS ACT

- 10.1 The proposed investment areas are in line with the priorities included within the Council's Corporate Plan and support the sustainable development principle of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015, in particular, planning for the 'long term', helping to 'prevent' problems occurring or getting worse in the future and delivering services in 'collaboration' with others.

11. CONCLUSION

- 11.1 This report has identified the opportunity to invest a further £2.725M of additional resources in our local area including our own assets in order to improve our infrastructure and the services which are available to our residents.

RHONDDA CYNON TAF COUNTY BOROUGH COUNCIL

MUNICIPAL YEAR 2022-2023

COUNCIL

28th SEPTEMBER 2022

REVIEW OF THE COUNCIL'S TERMS & CONDITIONS

JOINT REPORT OF THE CHIEF EXECUTIVE, DIRECTOR OF HUMAN RESOURCES AND DIRECTOR OF FINANCE & DIGITAL SERVICES

Authors: Richard Evans, Director of Human Resources
Barrie Davies, Director of Finance & Digital Services

1. PURPOSE OF THE REPORT

- 1.1 The purpose of the report is to advise Council of a further proposal for change in respect of terms and conditions.

2. RECOMMENDATIONS

It is recommended that:

- 2.1 Council agree to introduce an enhancement for weekend working based on a Third of Time payment;
- 2.2 That this change is introduced from the 1st October 2022.

3. BACKGROUND

- 3.1 Members will recall that at the Council meeting of 6th July 2022, it was agreed to make changes to Grades 1 to 5 of the Council's pay and grading system and to reintroduce double time plus a day in lieu for any statutory holidays worked.
- 3.2 Members will also recall that within the said report, a commitment was given to keep further terms and conditions matters, raised by the recognised trade unions, under review in light of operational and service need.
- 3.3 The changes agreed by Council on the 6th July 2022 were positively received by both the trade unions and staff. The trade unions also welcomed the Council's commitment to keep under review additional terms and conditions matters raised by them.

4. TERMS AND CONDITIONS

- 4.1 As referenced in paragraph 3.3 above, the recognised trade unions reacted very positively to the changes agreed and indeed, discussions have continued with them since the Council meeting of the 6th July 2022, in respect of any further changes to the terms and conditions matters they raised.
- 4.2 The issue of enhanced rates for weekend working was one of the further changes which has been under consideration. The area of social care in particular is one where this matter is becoming an increasingly operational barrier to weekend capacity. It is also apparent that independent care providers are increasingly making such enhanced payments.
- 4.3 In light of this, the Council has now reviewed its arrangements and determined that it would be reasonable to introduce an enhanced payment for those staff that work on weekends.
- 4.4 The enhancement being proposed is that for any hours worked on a Saturday or Sunday, staff will be paid a supplement of a third of time, starting from the 1st October 2022.
- 4.5 In scope roles for the payment of the weekend supplement would include home care staff, social care staff, leisure staff, cleansing staff etc.

5. EQUALITY AND DIVERSITY IMPLICATIONS / SOCIO ECONOMIC DUTY

- 5.1 Due regard has been given to the Council's public sector equality duties under the Equality Act 2010, namely the Public Sector Equality Duty and Socio Economic Duty.
- 5.2 An Equality Impact Assessment has been completed and concluded that the recommendations set out in the report are in line with the above legislation.

6. WELSH LANGUAGE IMPLICATIONS

- 6.1 There are no Welsh Language implications as a consequence of the recommendations contained within this report.

7. CONSULTATION

- 7.1 Discussions have taken place with the recognised trade unions over these proposals.

8. FINANCIAL IMPLICATION(S)

- 8.1 The financial implications of implementing the changes set out at section 4 amount to £1.0M (full year cost). The ongoing implications will be factored into the Council's Medium Term Financial Plan as part of the current update. The part year implication for this financial year (6 months, £0.500M) can be funded from available one-off resources.

9. LEGAL IMPLICATIONS OR LEGISLATION CONSIDERED

- 9.1 In accordance with Section 54 of the Local Government and Elections (Wales) Act 2021 the Chief Executive must keep under review (i) the number and grades of staff required by the Council for the exercise of its functions; (ii) the organisation of the Council's staff; (iii) the appointment of the Council's staff and (iv) the arrangements for the management of the Council's staff (including arrangements for training and development).
- 9.2 Where the Chief Executive considers it appropriate to do so, they must make a report to Council setting out the Chief Executive's proposals in respect of any of the matters set out in paragraph 9.1.
- 9.3 It is Full Council's responsibility to then consider such reports.

10. CONCLUSION

- 10.1 This report sets out a proposal to introduce an enhanced payment for weekend working which will have operational benefits in terms of ensuring workforce capacity.

tudalen wag